

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δωδέκατος Συνοδὸς ἰτησία : Ἐν Ἀθήναις, ἑρ. 10, ἐν ταῖς ἑπταήταις ἑρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἑρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησιαί. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 4 Ὀκτωβρίου 1881

ὑπὸ τὸν τίτλον «Souvenirs de la vie intime de Henri Heine» ἐξεδόθη πρό τινων μηχανῶν ἐν Παρισίῳ ὑπὸ τῆς προικηπίσεως De la Rocca, ἀνεψίᾳ ἐξ ἀδελφῆς τοῦ Ἀἴνε, βιβλίον περιέχον πολλὰς ἀνεκδότους τέως βιογραφικὰς σημειώσεις περὶ τοῦ διαστήματος ποιητοῦ. Ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦτου ἐστραχολογήσαμεν τὸ ἐπόμενον ἄρθρον, ὅπερ, πιστεύομεν, εὐχαρίστως θέλει ἀναγνωσθῇ ὑπὸ τῶν συνοδουμένων τῆς «Ἑστίας» διὰ τὰς ἐν αὐτῇ περιέργους πληροφορίας περὶ τοῦ βίου τοῦ εὐφυεστάτου καὶ χαριεστάτου ποιητοῦ.

Σ. τ. Δ.

Ἀναμνήσεις

ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟΥ ΑἴΝΕ

Ἡ 13 Δεκεμβρίου τοῦ 1799 ὑπῆρξεν ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀἴνε, καίτοι αὐτὸς ἰσχυρίζετο ὅτι ἐγεννήθη τὴν νύκτα τῆς πρώτης Ἰανουαρίου 1800, τοῦτο δὲ ὅπως δύναται νὰ λέγῃ ὅτι ἦτον ὁ πρῶτος ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνος.

Ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ κατήγετο ἐξ Ἀνοθέρου.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Γάλλων κατοχὴν τῆς Δουσελδόρφης, ὁ πατὴρ τοῦ ποιητοῦ Σαρψὼν Ἀἴνε ἐγένετο τροφοδότης τοῦ στρατοῦ, τούτου δ' ἕνεκα ἔφερε τὴν βαθμὸν ἀξιωματικοῦ.

Ὁ Σαρψὼν Ἀἴνε μεταβάς εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐξετίθη ὑπὸ τῆς οἰκογενείας φὸν Γκέλδερν, γνωστοτάτης εἰς τὰς παραρρηνίους ἐπαρχίας.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, ὁ γηραιὸς ἱατρὸς φὸν Γκέλδερν, εἶχε δύο υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας ὧν ἡ νεωτάτη Ἐλισάβετ γεννηθεῖσα τῇ 2 Νοεμβρίου 1771 καὶ ἀποθανοῦσα τῇ 3 Σεπτεμβρίου 1859, ἐγένετο σύζυγος τοῦ Σαρψὼν Ἀἴνε. Μετὰ ἔντονον τοῦ πατρὸς τῆς ἄρνησιν, μόλις κατάρθως νὰ τύχῃ τῆς συγκαταθέσεως αὐτοῦ.

Ὁ γηραιὸς ἱατρὸς φὸν Γκέλδερν ἦτον ἀνὴρ αὐστηρὸς τὸν χαρακτῆρα, σοβαρὸς, ὀλίγα ὁμιλῶν, πολὺ σκεπτόμενος, ἀφιερῶν δ' εἰς τὴν μελέτην πάσας τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας αὐτοῦ. Αἱ περὶ ἀνατροφῆς ἰδέαι τοῦ ἦσαν παραδοξόταται. Ἐθεώρει τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ζωγραφικὴν ὡς ἀνωφελῆ πολυτέλειαν καὶ ἀπηγόρευεν εἰς τὰς θυγατέρας τοῦ τὴν σπουδὴν αὐτῶν. Ἡ Ἐλισάβετ λατρεύουσα τὴν μουσικὴν, μὴ δυναμένη δὲ ν' ἀποκτήσῃ κλειδοκύμβαλον, ἐπρομηθεύθη πλαγίαιον. Εἶχεν αὐτὸν κεκρυμμένον ἐν τῷ βῆθει ἐρμαρίου, οὗτινος οὐδέποτε ἀπέλειπε τὴν κλεῖδα. Κατὰ τὰς ἀπουσίας τοῦ πατρὸς τῆς ἡ νεῆνις ἐδιδάσκετο, καὶ τοσοῦτον ἐπωφελήθη τῆς γενομένης αὐτῇ διδασκαλίας, ὥστε μετ' οὐ πολὺ ἐπικίζεν ὡς ἀληθὴς καλλιτέχνης.

Ὁ Σαρψὼν Ἀἴνε ταχέως κατεγοητεύθη ἐκ τῆς χάριτος τοῦ θελητικοῦ τούτου πλάσματος, τοῦ πλήρους πνεύματος καὶ καρδίας. Ἐξήτησατο αὐτὴν εἰς γάμον. Ἀλλ' ὁ γέρων τότε μόνον εἰσήκουσε τοῦ νεανίου τὴν αἴτησιν, ὅτε ῥητῶς ὑπεσχέθη αὐτῷ νὰ μὴ ἀπέλθῃ τῆς Δουσελδόρφης.

Ὁ γάμος ἐτελέσθη τῇ 6 Ἰανουαρίου 1798.

Τέσσαρα τέκνα ὑπῆρξαν ὁ καρπὸς τοῦ εὐδαίμονος τούτου συνοικεσίου. Ἡ Ἐλισάβετ ἔθεσε πάντα διὰ τοῦ μητρικοῦ αὐτῆς γάλακτος καὶ ἐπεμελήθη τῆς διαπαιδαγωγήσεως αὐτῶν.

Ὁ Ἑρρίκος, ὁ μέλλον νὰ καταστῇ τὸ καύχημα καὶ τὸ ἀγλαῖσμα τῆς οἰκογενείας, ὑπῆρξεν ὁ πρωτότοκος.

Οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ συγγενεῖς, πρὸς ἀνάμνησιν φίλου τῶν τιнос ἐν Λονδίῳ διχόμενους, ἐκάλουν αὐτὸν οἰκείως Χάρρη.

Μετὰ τῶν ἡμερῶν, ἐν ᾧ οἱ παῖδες εἶχον ἐξέλθει εἰς περίπικτον μετὰ τοῦ πατρὸς τῶν παρετήρησιν ὅτι οἱ ἀγυιόπαιδες παρηκολούθουν χλευάζοντες αὐτούς.

— Μένε πλησίον μου, Χάρρη, εἶπεν ὑψηφῶνως ὁ πατὴρ τοῦ. Ἀλλὰ παραχρῆμα τρομερὸς καγχασμὸς ἠκούσθη καὶ οἱ ἀγυιόπαιδες ἤρξαντο κραυγάζοντες.

— Χάρρη! ἄκουσε; ... Χάρρη;

Ὁ Σαρψὼν Ἀἴνε ἔστη καὶ ἀποταθείς εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν ἠρώτησε ποῖον ἦτο τὸ διεγείρον τὴν θυμὴν τῶν αἰτίων.

— Ὁ Χάρρης σὰς, κύριε! Γιατί ὀνομάζετε γαῖδαρο ἕνα παιδί τόσον καλοφορεμένο; ἀπεκρίνατο ὁ ἀγυιόπαις τῆς Δουσελδόρφης.

Χάρρης, πράγματι, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ εἶνε τὸ παρωνύμιον τοῦ ὑπομονητικωτάτου τῶν τετραπόδων.

Ἀπὸ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου ὁ μικρὸς Ἀἴνε οὐδέποτε πλέον ἐκλήθη Χάρρης, ἀλλ' Ἑρρίκος. Ἐν τούτοις τὸ ἀρχαῖον ὄνομα ἀνεφάνετο ἐνίοτε ἐν τῷ στενῷ οἰκογενειακῷ κύκλῳ καὶ πρὸς τὴν ἀδελφὴν τοῦ γράφων ἐποιεῖτο συνήθως χρῆσιν τοῦ ὀνόματος τούτου.

*

*

Μετὰ τὸν Ἑρρίκον, ἐγεννήθη ἐν Δουσελδόρφῃ, τῇ 1803 ἡ ἀδελφὴ τοῦ Καρόττα, γυνὴ εὐγενῆ ἔχουσα τὴν καρδίαν καὶ μεγίστην νοημοσύνην, ζῶσα ἔτι ἐν Ἀμβούργῳ.

Τῇ 1822 ὑπανδρεύθη τὸν Μαρτίτζ φὸν Ἐμβ-

δεν, τέλειον εὐπατρίδην, ὅστις ἡγάπα νὰ πράττῃ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἐγνώριζε πῶς νὰ τὸ πράττῃ. Ὁ Ἐμῶδεν ἀπέθανε τῷ 1866.

Ἡ χήρα του εἶνε σήμερον ἐξηκονταεπταετίας, ἀλλὰ μόλις ἐκλαμβάνει αὐτὴν πεντηκοντούτιδα. Ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν Ἀρβούργῳ εἶνε τὸ ἐντετακτικὸν τῶν θαυμαστῶν τοῦ Ἑρρίκου Ἀἴνε, σωρηδὸν πανταχόθεν προσερχομένων ὅπως πληροφορηθῶσι περὶ τοῦ ἐνδόξου ποιητοῦ, περὶ οὗ αὕτη ὁμιλεῖ μετ' ἐπαγωγῶν θελγῆτρον, ἡ ὅπως αἰτῆσονται αὐτόγραφον αὐτοῦ. Ἐδῶκε δὲ τοσαῦτα αὐτόγραφα ὥστε ὁ θησαυρὸς τῆς ἐξηντηλήθῃ καὶ αἱ ἐπιστολαὶ μόνον τοῦ ἀδελφοῦ τῆς τῇ ἐναπολείπονται.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὀλίγον ἐναπομένον ἐστὶ αὐτῇ ἀποσπᾶται παρ' αὐτῆς, δι' ἐπιμόνων προσλιπαρήσεων, φύλλον πρὸς φύλλον, φράσις πρὸς φράσιν, γραμμὴ πρὸς γραμμὴν, καὶ ἡ ἀγαθὴ γραῖα, ὅπως ἐπιβεβαιώσῃ τὴν αὐθεντικότητά των ἀποσπασμάτων, προθύμως συνοδεύει αὐτὰ διὰ δηλώσεως, ἡ ἐπιτίθειν ἐπ' αὐτῶν τὴν σφραγίδά της.

Συχνάκις, πλείστοι τιμῶντες ἐν αὐτῇ τὸν μέγαν ἄνδρα, τῇ πέμπουσιν ἄνθη· δὲν δημοσιεύεται δ' ἐν Γερμανίᾳ ποιήσεων συλλογὴ μὴ ἀποσπασμένη αὐτῇ φιλοφρόνως.

Κέκτηται καὶ φυλάττει μετὰ μερίμνης ζηλοτύπου πολῦτιμον λεύκωμα, ἐν ᾧ εὐρίσκεται σελὶς γεγραμμένη διὰ χειρὸς τοῦ ποιητοῦ νέου ὄντος. Εἶνε ἀριστοτέχνημα καλλιγραφίας, ἅμα δὲ καὶ τεκμήριον τῆς πρὸς αὐτὴν στοργῆς του.

Ἐχει δ' οὕτω·

«Τοὺς ἀνθρώπους δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν εἰς δύο κατηγορίας·

»Α' Εἰς ὅσους μᾶς ἀγαπῶσιν.

»Β' Εἰς ὅσους μᾶς λέγουσι ὅτι μᾶς ἀγαπῶσι.

»Ἐγὼ εὐρίσκω μετὰ τῶν πρώτων. Σὲ ἀγαπῶ πολὺ, ἀγαπητῇ μου Λόττη, καὶ ἂν ἀκόμη οὐδέποτε σοὶ τὸ ἔλεγον, σὲ ἀγαπῶ πολὺ!

»Ὁ ἀδελφός σου

»ΕΡ. Αἴνε.

Ἀρβούρφη, 20 Ἰουνίου 1817».

Τὴν ἡγάπα πράγματι, καὶ ἀληθῆ λατρείαν ἡσθάνετο πρὸς τὴν Καρλότταν, συμμεριζομένην ἅλως τε καὶ ἀνταποδιδούσαν αὐτήν.

Κατὰ τὴν ἐσχάτην αὐτοῦ ἀσθένειαν, αὕτη ἐπιδαψιλεύουσα αὐτῷ φιλοστοργατάτας περιποιήσεις, κατ' ὁρμὴν μόνον νὰ ἐπαναφέρῃ ἐνίοτε τὸ μεῖδιμα ἐπὶ τῶν χειλέων του...

Ὁ τρίτος υἱὸς τοῦ Σαμφὸν Ἀἴνε, ὁ βαρόνος Γουστάβος ἐγεννήθη ἐν Δουσελδόρφῃ τῷ 1805.

Κατ' ἀρχὰς ἐγένετο στρατιωτικὸς, τοσοῦτον δὲ διέπρεψεν, ὥστε ὡς ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἡ αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἐχορήγησεν αὐτῷ τὴν ἀδελειαν τοῦ ἰδρύσαι ἐφημερίδα. Ἰδρύσε δὲ τὸ «Fremdenblatt».

Τὸ «Fremdenblatt» κατ' ἀρχὰς ἦτον ἀπλὴ ἐφημερίς τῶν ξένων, περὶ τῶν ἐσθλῶν καὶ τῶν θεάτρων μόνον ἐνασχολούμενη. Ἀλλὰ κατὰ μικρὸν ἠύρυνε τὸν κύκλον του, ἐμεγέθυνε τὸ σχῆμά του, καὶ ἐπὶ τέλους κατέστη ἐν τῶν σπουδαιοτέρων καὶ ἀξιοπιστοτέρων πολιτικῶν ὁργάνων.

Ὁ ἰδρυτὴς αὐτοῦ ἔνεκα τῆς ἀμεταπτώτου πίστεως καὶ ἀφοσιώσεώς του πρὸς τὸν οἶκον τῶν Ἀρβούργων ἡξιώθη διαφόρων ἱπποτικῶν παρὰσῆμων καὶ τοῦ τίτλου τοῦ βαρόνου, μετὰ δικαιώματος ἐπὶ τοῦ ὀνόματος φὸν Γκέλδερν.

Ὁ δημοσιογράφος βαρόνος εὐρισκόμενός ποτε ἐν Παρισίοις μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐνδόξου ἡδὴ ἀνὰ τὴν Εὐρώπην. Ἐν τῇ ῥύμῃ τῆς συνδιαλέξεως, ὁ Ἑρρίκος ὁμιλήσας πρὸς αὐτὸν περὶ νέων τούτων ποιημάτων, ἔξ ὧν ὠμολόγει ὅτι ἦτο λίαν ὑψωριστήμενος.

— Δός μοι τα, εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀρχισυντάκτης τῆς βιενναῖας ἐφημερίδος προστατευτικῶς — θὰ τὰ κάμω γνωστά.

Ἐκπληκτός ὁ ἔνδοξος ποιητὴς μένει ἄναυδος, ἀγνοῶν κατ' ἀρχὰς τί ν' ἀπαντήσῃ· ἀλλὰ μετὰ ἐν λεπτὸν σκαρδαμύσσων τὰ ὅμματα, ὡς συνείθιζεν ὅτε ἡκόνιζεν ὀξύ τι βέλος κακεντρεχίας, καὶ προσατενίζων τὸν ἀδελφόν του·

— Ἐξαίρετος ἰδέα, καλέ μου Γουστάβε. Θὰ σοὶ δώσω τοὺς στίχους μου. Εἶσαι ἡ πρόνοιά μου! ὦ! τώρα πλέον εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ γείνω ἔνδοξος!

Κατὰ τὰς ὥρας τῆς εἰρωνείας καὶ τοῦ σατυρικοῦ τοῦ οἴστρου, ὁ Ἑρρίκος Ἀἴνε οὐδὲ τῶν οἰκείων του ἐφείδετο, ἀλλ' οὐδεὶς οὐδέποτε ἐμνησινᾶν κατ' αὐτοῦ.

Τὸ νεώτατον τῆς οἰκογενείας τέκνον, ὁ Μαξιμιλιανὸς, ἐγεννήθη ἐν Δουσελδόρφῃ τῷ 1807. Σπουδάζας τὴν ἱατρικὴν προσελήφθη ἱατρὸς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ῥωσσικοῦ στρατοῦ καὶ ἐγκατέστη ἐν Πετρούπολει.

Ὁ Ἑρρίκος ἀνέλαβε νὰ ἀναπτύξῃ καὶ διαμορφώσῃ τὴν εὐφυῆν αὐτοῦ· ἐνέπνευσε δ' εἰς αὐτὸν ἐνωρίτατα θερμὸν πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ποίησιν ἔρωτα.

Ὁ Μαξιμιλιανὸς ἀφηγεῖται ὅτι ἐν ᾧ περιεπατεῖ μίξ τῶν ἡμερῶν μετ' αὐτοῦ, ὁ ἀδελφός του εἶδε μεγάλην ἀράχνην συλλαβοῦσαν μυῖαν ἐν τῷ ἱστῷ της, καὶ ἐγκαταλιποῦσαν αὐτὴν ἀφ' οὗ ἀπεμύζησε τὸ αἷμά της. Ἀνύψωσε τὸν δάκτυλόν του καὶ δεικνύων αὐτὴν πρὸς αὐτόν·

— Παρατήρησε! εἶπεν, ἰδοὺ τί πάσχουν οἱ ἀνόητοι ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ ἀράχνη εἶνε ἡ εἰκὼν τῆς κοινωνίας· ὁ ἱστὸς αὐτῆς εἶνε οἱ ὥρατοι λόγοι οἱ ἐλκύνοντες καὶ ῥίπτοντες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα. Ἀλλ' ὁ σώφρων καὶ ἰσχυρὸς ἄνθρωπος ἀπαλλάσσεται οὕτω·

Καὶ διὰ τῆς ῥάβδου πατάξας κατέρριψε πρὸ

τῶν ποδῶν του τὸν ἱστόν. Ὁ Μαξὶ ὥρμησε νὰ καταπατήσῃ τὴν ἀράχνην, ἀλλ' ὁ Ἑρρίκος ἐπέσχεεν αὐτόν·

— Ἀφες τὴν νὰ ζήσῃ. Ἀρκοῦ εἰς τὸ νὰ καταστρέφῃς τὸ ἔργον τοῦ ἐχθροῦ σου. Ἐννοεῖς;

Ὁ Μαξιμιλιανὸς ἀπέθανε τὸ πρῶτον ἔτος ἐν Βερολίῳ.

Ἡμέρας τινὰς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἔκαυσεν ὅλα τὰ ἔγγραφα του, ἐνώπιον τοῦ ἀδελφοῦ του Γουστάβου. Τίς οἶδε οἵα πολῦτιμοι ἐπιστολαὶ τοῦ Ἑρρίκου ἐξηφανίσθησαν ἐν τῷ auto-da-fé τούτῳ;

Β'

Ὡς εἴπομεν ἡδὴ, πρώτη διδασκάλισσα τοῦ Ἀἴνε ὑπῆρξεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Παρὰ ταύτης ἐδιδάχθη τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφήν. Ἐκ νεαρωτάτης ἡλικίας ὁ Ἑρρίκος εἶχεν ἡδὴ ζωηρὸν τὸν χαρακτήρα, καὶ ὀξύ τὸ πνεῦμα. Ἡ νεκρά μήτηρ, ἀφοσιωθείσα εἰς τὸν ἀνατροφὴν τοῦ παιδίου τούτου ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸ τὴν ἀνάγνωσιν διδασκικῶν μόνον βιβλίων, πρὸ πάντων δὲ περιγραφῶν περιηγήσεων.

Ὁμιλεῖ μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀγάπης συχνάκις πρὸς αὐτόν, ὡς βραδύτερον καὶ εἰς τὰ λοιπὰ της τέχνης, περὶ τῶν ταξιδίων, περὶ τῆς πατρίδος, περὶ τῆς Γερμανίας, ἥτις τότε διετέλει ἐν ἀθλίᾳ καταστάσει, ἰδίᾳ ἐν τοῖς μικροῖς Κράτεσι.

— Ὑποσχέθητέ μοι, τοῖς ἔλεγεν, ὅτι θὰ ἐκλέξητε ὡς διαμονὴν σας τὰς μεγάλας πρωτεύουσας τῶν μεγάλων Κρατῶν· ἀλλὰ πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἔστε Γερμανοί· φυλάξατε καρδίαν γερμανικὴν διὰ τὸν γερμανικὸν λαόν.

Ἀν ἐπελάθοντο τῶν μητρικῶν συμβουλῶν. Ὁ Ἑρρίκος ἐγκατέστη ἐν Παρισίοις, ὁ Γουστάβος ἐν Βιέννῃ καὶ ὁ Μαξιμιλιανὸς ἐν Πετρούπολει.

Ὁ Γκαῖτε εἶπεν ὅτι ὅπως καλῶς γνωρίσῃ τις ἓνα ποιητὴν, πρέπει νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν πατρίδα του. Ἡμεῖς προσεπιλέγομεν ὅτι πρέπει νὰ γνωρίξῃ οἷα ὑπῆρξεν ἡ νεότης αὐτοῦ.

Ὁ Ἑρρίκος Ἀἴνε διήνυσσε τὴν νεότητά αὐτοῦ ἐν Δουσελδόρφῃ καὶ Κολωνίᾳ.

Ὅστις ἐμελέτησε τὰ ἔθιμα καὶ τὸν βίον τῶν παρρησιῶν χωρῶν παρετήρησε πάντως, ἂν μάλιστα συμμετέσχε παρ' αὐτοῖς τῶν ἐσθλῶν τῶν ἀπόκρειων, τὴν παράδοξον ζωηρότητα καὶ τὸ δηκτικὸν τοῦ πνεύματός των. Ἐν τῇ σατυρικῇ ταύτῃ ἀτμοσφαιρᾷ ἠνοίχθη τὸ πῶτον ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ· ἐν αὐτῇ ἡσθάνθη τὰς πρώτας τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης ἐντυπώσεις· ἠντλησε τὰς πρώτας αὐτῆς ἐμπνεύσεις.

Ὁ καθηγητὴς αὐτοῦ Σχαλμάγερ, διευθυντὴς τοῦ γυμνασίου τῆς Δουσελδόρφης προεμάντευσε τὴν μεγίστην τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ νοημοσύνην καὶ ἡσθάνθη πολὺ πρὸς αὐτὸν ἐνδιαφέρον. Μίξ τῶν ἡμερῶν μετέβη πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Ἑρρίκου καὶ

ἀφ' οὗ τῇ περιέγραψεν ἐνθουσιωδῶς τὰς ταχέας προόδους τοῦ παιδίου, συνεβούλευσεν αὐτὴν νὰ ἐκπαιδεύσῃ αὐτὸ θρησκευτικῶς, προσηνέχθη δ' αὐτὴς νὰ τὸ διδάξῃ θεολογίαν.

— Πρέπει νὰ τὸ στείλετε εἰς τὴν Ῥώμην! ἀνέκραξεν, καὶ, κυρία, εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ, σὺς τὸ ὑπόσχομαι, μίαν ἡμέραν θὰ γίνῃ Καρδινάλιος.

Ἀλλ' ἡ οἰκογένεια προώριζεν εἰς τὸ ἐμπόριον τὸν Ἑρρίκον καὶ ἡ μήτηρ του δὲν συνήνεσεν.

Οἷαν ἀπώλειαν ὑπέστη ἡ Ἐκκλησία! Ὁ ἀγαθὸς Σχαλμάγερ ἔμεινεν ἀπαρηγόρητος.

Ὁ Ἑρρίκος Ἀἴνε τοὺς πρώτους αὐτοῦ στίχους ἔγραψε δωδεκάετης.

Ἐλαβε τότε τὴν ἔξιν τοῦ ἐργάζεσθαι τὴν νύκτα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀνήπτετο πῦρ ἐν τῷ δωματίῳ του ὑπέφερε λίαν ἐκ τοῦ ψύχους. Ὅπως προφυλαχθῇ δ' ἀπ' αὐτοῦ ἐζήτησε καὶ τῷ ἔδοσαν μίαν γούναρ καὶ μαλλίνην τινὰ κορδύλην.

Ἡ γηραιά των μαγείρισσα παρεῖχεν αὐτῷ κηρίον ἐν ἀγνοίᾳ τῶν γονέων του· ἀλλ' ὀργισθεὶς ποτε διότι προσηνέχθη πρὸς αὐτὴν τραχέως, κατήγγειλεν αὐτὸν ὅτι ἤθελε νὰ λέγῃ ὅλα ὅσα ἐσκέπτετο.

Μετά τινα χρόνον ἔγραψε ποιήματιον περὶ ἐπεισοδίου τινὸς τῆς παιδικῆς του ἡλικίας.

Ἦτον δεκαετής καὶ ἡ ἀδελφὴ του πενταετίας. Καθ' ἐκάστην πικρῶν τὰ δύο παιδία ἐγειρόμενα ἀπὸ τῆς αὐγῆς διεσκεδάζον ἐν τῇ σιγῇ τῆς καθευδούσης οἰκίας, ζητοῦντα... ὁμοιοκαταληξίας.

Μίξ τῶν ἡμερῶν, ἡ Καρλόττα μεθ' ὅλους της τοὺς ἀγῶνας μὴ εὐρίσκουσα τὴν ζητούμενην ὁμοιοκαταληξίαν, εἶπε πρὸς τὸν ἀδελφόν της·

— Αὐτὸ τὸ παιγνίδι ταιριάζει καλλίτερα εἰς σὲ παρὰ εἰς ἐμὲ, ἐστὶ διασκεδάζει· καὶ ἐμὲ μὲ κουράζει. Ἐρχεσθαι νὰ παίξωμεν ὅπως θέλω ἐγώ; Ὁ καμώμεν ἓνα πύργον. Ἐγὼ θὰ εἶμαι ἡ βασιλοπούλα, θὰ ἔμβω μέσα καὶ θὰ καθήσω. Σὺ θὰ μείνης ἀπ' ἔξω, θὰ εὐρίσκῃς ὁμοιοκαταληξίας καὶ θὰ τραγώδῃς.

— Ναί, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος.

Κατ' ἀρχὰς ἔπρεπε νὰ κτισθῇ ὁ πύργος.

Ἀλλ' οἱ πύργοι δὲν κτίζονται ἀνευ οἰκοδομησίμου ὕλης.

Ποῦ νὰ τὴν ἀναζητήσωσι, ποῦ νὰ τὴν εὕρωσι τὴν ὕλην ταύτην;

Ἐδραμον εἰς τὸ ἀμαξοστάσιον, εὗρον κινώτιά τινα κενά, ἀνήγειραν αὐτὰ διὰ τῶν μικρῶν των βραχιόνων καὶ ἐπέθεσαν ἐπ' ἄλληλα ἄχρις ὕψους δέκα ποδῶν.

Ἡ ἀξιοπρέπεια ἐνὸς πύργου δὲν ἠνείχετο ὀλιγώτερον ὕψος!

Ἡ Καρλόττα, ἐνδυθεῖσα τὴν καινουργὴ αὐτῆς

έσθῃτα ὅπως κάλλιον ὑποδυθῇ τὸ πρόσωπον τῆς βασιλοπούλας, ἀνερχιχθῇ ἀπὸ κιβωτίου εἰς κιβώτιον, ἐπῆδησεν εἰς τὸ τελευταῖον καὶ... ὁ Ἑρρίκος δὲν εἶδεν αὐτὴν πλέον— ἡ βασιλοπούλα ἐγένετο ἄφαντος.

Ἐντρομος διότι δὲν ἐβλεπεν αὐτὴν, ἐρρηξεν ὀξείας κραυγὰς καὶ ὁρμήσας εἰς τὴν οἰκίαν ἀρῦνισε πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ.

Οἱ γονεῖς τοῦ προσέδραμον πλήρεις ἀγωνίας... Ἄλλ' ἀπηλλάγησαν τοῦ φόβου των, ἐνοήσαντες τὰ τρέχοντα. Ἡ ἐξαφάνισις τῆς βασιλοπούλας προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι τὸ κιβώτιον ἦτο μέγα καὶ ἡ βασιλοπούλα μικρά.

«Ὅτε ἔδραμον εἰς βοήθειάν μου, ἔλεγε μετὰ ταῦτα ἡ ἀδελφή του, ἐγὼ ἤμην ζαρωμένη εἰς μίαν γωνίαν, μὴ τολμῶσα ν' ἀναπνεύσω, ἐκ φόβου μὴ ἐπιπληχθῶ· ἀλλ' ὁ ἀδελφός μου ἔβαλλε τόσον σπαρκατικὰς κραυγὰς καὶ λυγμοὺς τόσον ἀπελπιστικούς, ὥστε συγκινηθεῖσα ἐκ τῆς λύπης του τῷ εἶπα·

— Ἑρρίκε, ζωντανὴ εἶμαι· μόνον τὸ θοῦ-στάρι μου ἐσχίσθη.

«Ὅτε δὲ ἐξήχθη ἀπὸ τοῦ πύργου (καὶ δὲν ἐξήχθη ἀκόπως) μ' ἐφίλησε τόσον θερμῶς, ὥστε πάντες συνεκινήθησαν».

Τῷ 1855, δύο πρὸ τοῦ θανάτου του μῆνας, ἔλεγε πρὸς αὐτὴν κατὰ μελαγχολικὴν τινὰ ἀνάμνησιν τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ὅτι οὐδέποτε ἐλησμόνησε τὴν βαθεῖαν ἐκείνην χαρὰν ἣν ἠσθάνθη ὀκταέτης.

Ἀπορμὴ τοῦ πρώτου φιλολογικοῦ θριάμβου τοῦ Ἑρρίκου Ἀῖνε ἐγένετο ἡ ἀδελφή του Καρλόττα.

Ὁφείλει αὕτη νὰ γράψῃ ἐκθεσίαν τινὰ καὶ διετέλει ἐν μεγίστῃ ἀμηχανίᾳ· διότι ἄλλα σκεπτομένη ἐν τῷ σχολείῳ δὲν προσέσχε καὶ οὐδ' ἐνεθυμεῖτο κἂν τὸ δοθῆν θέμα. Ἦτον ἱστορία· ὁ διδάσκαλος εἶχεν ἀφηγηθῇ αὐτὴν διὰ μακρῶν καὶ ἐν πάσαις αὐτῆς ταῖς λεπτομερείαις· ἀλλ' ἡ μικρὰ Καρλόττα μᾶλλον ἐπίεζε τὸ μέτωπόν της— δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐνθυμηθῇ ὅ,τι δὲν εἶχεν ἀκούσει.

Ὁ Ἑρρίκος εἶδε τὴν ἀμηχανίαν της καὶ προσήλθεν αὐτῇ ἀρωγός.

— Συλλογίσου ὀλίγον, τῇ εἶπε. Περὶ τίνος ἔλεγεν ἡ ἱστορία σου;

— Περὶ βρυκολάκων, νομίζω, ἀπήντησεν αὕτη.

— Περὶ βρυκολάκων; εἶπεν ὁ Ἑρρίκος. Αὐτὸ ἀρκεῖ. Πῇ γαίνοι νὰ παίξῃς καὶ ἀφῇς με μόνον.

Ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐξῆλθεν· ἡ ἐκθεσίς ἦτον ἑτοιμος.

Ἐνδεχόμενον αὐτὴν εἰς τὴν ἀδελφὴν του, ἥτις, εὐτυχῆς διότι ἀπηλλάγη τῆς αὐτῆς μερίμνης, οὐδὲ νὰ τὴν ἀναγνώσῃ κἂν ἐφρόντισε.

Τὴν ἐπαύριον προσῆλθε γενναίως μετὰ τῶν συμμαθητριῶν της πρὸς τὸν διδάσκαλον καὶ ὑπέβαλεν αὐτῷ τὸ τετραδίδόν της· ἀλλ' οὗτος, παρὰ

τὰ εἰθισμένα καὶ πρὸς ἐκπληξιν αὐτῆς μεγάλην, ἀναγνοὺς αὐτὸ, δὲν τὴν ἀπέδωκεν αὐτῇ.

Ἦρξατο ἡδὴ ἀνησυχοῦσα ὅτε τὴν προσεκάλεσε·

— Κόρη μου, τῇ εἶπε, ποῖος τὴν ἔγραψε τὴν ἱστορίαν σου;

— Ἐγὼ, ἀπεκρίνατο ἡ Καρλόττα δι' εὐσταθοῦς τόνου φωνῆς.

— Δὲν θὰ σ' ἐπιπληξῶ, ἐπανέλαθεν ὁ διδάσκαλος, ἀλλ' εἰπέ μου τὴν ἀλήθειαν, ποῖος τὴν ἔγραψε;

Ἐρυθρίωσα τότε ἡ Καρλόττα, διότι ἐψεύσθη, ἔταπεινώσε τοὺς ὀφθαλμοὺς της καὶ ὑπεψέλλισε·

— Ὁ ἀδελφός μου.

— Τὸ διήγημα τοῦτο εἶνε ἀληθὲς ἀριστοῦργημα! ἀνέκραξεν ὁ διδάσκαλος. Καὶ ἀποταθείς πρὸς δύο του συναδέλφους παρόντας ἐκεῖ,

— Ἀκούσατε! προσέθηκε, καὶ ἀνέγνω γεγωνίζ τῇ φωνῇ·

Ὁ Ἑρρίκος (μόλις ἦτο τότε δεκαέτης) παρέστησε φάντασμα ὑπερ συνήντα κόρην τινὰ καὶ ἐπλησίαζε πρὸς αὐτὴν ἀποτείνον τοσοῦτον τρομερὰς λέξεις, ὥστ' ἔφρευεν ἐκφρων ἡ κόρη βάλλουσα κραυγὰς ἀγωνίας. Αἱ σύντροφοί της προσέτρεχον πρὸς τὰς κραυγὰς της, τὴν ἠρώτων, καὶ ἐπανελάμβανεν εἰς αὐτὰς τοὺς τρομεροὺς λόγους τοῦ φαντάσματος, οὗ ἔβλεπεν ἀκαταπύστως τοὺς διχαλωτοὺς πόδας, τὰ ἀπαστράπτοντα ὄμματα, τὸ πελώριον χεῖρον στόμα, τὸ ἑτοιμον νὰ καταβροχθίσῃ αὐτὴν.

Αἱ μαθήτριά, καὶ ἡ Καρλόττα μετ' αὐτῶν, ἠκροῶντο φοικιῶσαι. Ὁ διδάσκαλος ἔδραμε πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Ἀῖνε, καὶ συνεχάρη αὐτῇ διότι εἶχεν υἱὸν μὲ τοιοῦτον πνεῦμα. Ἐπεθύμησε νὰ κρατήσῃ τὸ χειρόγραφον, ἀλλὰ μόνον ἀντίγραφον αὐτοῦ ἔλαβε.

Τὸ πρῶτον τοῦτο τοῦ Ἀῖνε δοκίμιον, ὡς καὶ ἡ συνέχεια τοῦ ποιήματος **Rabbi von Bacherach**, ἀτελὲς μεῖζαν ἔκτοτε, ἐγένετο παρανάλωμα τῆς μεγάλης πυρκαϊᾶς τοῦ Ἀμβούργου, ἐν ᾗ μικροῦ δεῖν ἀπώλλυτο ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Αὕτη κοινὴ τὴν μόνον φοροῦσα καὶ νυκτικὴν ἐπὶ κεφαλῆς κορδύλην ἐξεπήδησε τῆς οἰκίας θρηνοῦσα μᾶλλον διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν χειρογράφων τοῦ υἱοῦ της παρὰ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν πολυτελῶν ἐπίπλων της, τῶν τριχάπτων καὶ τῶν ἀδαμάντων αὐτῆς.

Ἡ πυρκαϊὰ τοῦ Ἀμβούργου ἀναμιννήσκει ἡμῖν δραματικὸν ἐπεισόδιον τῆς νεότητος τοῦ ποιητοῦ.

Ἦτο ἡμέρα τῆς ἐμπορικῆς πανηγύρεως καὶ οἱ γονεῖς τοῦ ἐπέτρεψαν εἰς τοὺς θεράποντας αὐτῶν νὰ ἐξέλθωσι τῆς οἰκίας. Μείναντα μόνον ἐν αὐτῇ τὰ παιδία μετὰ τῆς γηραιᾶς τροφοῦ των καὶ τῆς μητρὸς των, ἐκάθησαν περὶ αὐτὴν καὶ ἠκροῶντο ἀπλήστως τῶν δραματικωτάτων παρχυθίων, ἀ-

τινα ἀφηγεῖτο εἰς αὐτά. Αἶφνης φῶς ἐρυθρὸν ἐφώτισε τὴν αἴθουσαν· ἀνύψωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς των καὶ εἶδον γλώσσας φλογὸς ἐξορμώσας ἐκ τῶν παρθύρων γειτονικῆς οἰκίας.

Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον ἀποθήκαι, ἐν αἷς περιείχετο μεγάλη ποσότης κριθῆς προωρισμένης πρὸς καταργασίαν ζύθου.

Ὁ κίνδυνος ἐπέιγεν.

Μήτηρ καὶ τέκνα κατήλθον ἐν σπουδῇ εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἔδοσαν τὸ σύνθημα τοῦ κινδύνου.

Προσέδραμον πανταχόθεν καὶ διὰ τῆς ἐγκαίρου καὶ προθύμου βοηθείας τὸ πῦρ κατεσβέσθη.

Ἐπέστρεψαν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εὗρον τὴν θύραν αὐτῆς κλειστήν· ἐν τῇ ταραχῇ των ἐλησμόνησαν, ὅτε ἐξῆλθον, νὰ σηκώσωσι τὸν μάνδαλον.

Ἐστύραν, ἔστύραν ἐπανειλημμένως τὸν θόρυγγα τοῦ κωδωνίσκου, ἀλλ' ἡ τροφὸς ἐν τινὶ ἀποκέντρῳ δωματίῳ ῥάπτουσα, κωφὴ δὲ οὖσα, δὲν ἤκουε.

Μητέρα, ἀνέκραξεν αἶφνης ὁ Ἑρρίκος ἐπιχαίρων ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει του, ἡ θύρα τοῦ ἀμαξοστασίου εἶνε ἀνοικτή. Εἰμποροῦμεν νὰ ἐμβώμεν ἀπ' ἐκεῖ.

Ἐν τῷ ἀμαξοστασίῳ ὑπῆρχε παλαιὰ ἄμαξα, ὑπὸ μακροῦ φαιῦς ὑφάσματος κεκαλυμμένη.

Ὁ Ἑρρίκος διελθὼν παρ' αὐτὴν, διέκρινεν ἄνωρπον, ὅστις ὀκλάδην καθήμενος, ἐκρύπτετο ὀπισθεν τῶν τροχῶν.

Πᾶς ἄλλος ὁ ἀνεκράυγαζε περιδεῶς· ὁ Ἑρρίκος οὕτε νεύμα ἐποίησε.

— Μητέρα, εἶπε, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην δεικνύων συγκίνησιν, ἐλησμόνησα τὸ μανδύλι μου εἰς τοῦ γείτονος, πηγαίνω νὰ τὸ πάρω.

Καὶ χωρὶς νὰ περιμείνῃ τὴν ἄδειαν τῆς μητρὸς του ἐξώρμησεν εἰς τοῦ γείτονος καὶ διηγείται πρὸς αὐτὸν τὸ πρᾶγμα. Ὁ γείτων καλεῖ καὶ ἄλλους γείτονας· περικυκλοῦσι τὸ ἀμαξοστάσιον, ἐρευνῶσι καὶ συλλαμβάνουσι τὸν κακοῦργον· διότι ἦτο κακοῦργος ἄρτι ἀποδράς του κατέργου, φέρον μεθ' ἐαυτοῦ πελώριαν μάχαιραν.

Ἀπαγόμενος εἰς τὴν εἰρκτὴν ὁ κατὰδικος προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς του ἐπὶ τοῦ παιδίου.

— Σκύλλε! ἀνεφώνησε, θὰ σὲ βάλω 'ς τὸ χέρι μίαν ἡμέραν, μὴ σὲ μέλῃ. Ἀπὸ τὸ χέρι μου ὁ ἀποθάνῃς!

Μετὰ πολλὰ ἔκτοτε ἔτη φοιτητῆς ὢν ἐν Βόννῃ ὁ Ἀῖνε μετέβη μετὰ τινων φίλων του εἰς Αἰξ, ἐνθα ἀνηγγέλθη ὅτι ἔμελλε νὰ καρκινηθῇ κακοῦργός τις. Εἷς αὐτῶν κατεγίνετο εἰς τὴν φρενολογίαν, καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν κατὰδικον. Ὁ Ἀῖνε εἰσῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν εἰρκτὴν· ἀλλὰ μόλις εἰσελθόντα κραυγὴ διέφυγεν αὐτόν. Εὗρέθη ἐνώπιον τοῦ ἀποδράντος κατὰδίκου!

Τὴν ἐπαύριον, μεθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ταραχὴν, ἠθέλησε νὰ παραστῇ εἰς τὴν καρκινομήσιν. «Τὸ πλῆθος ἦτο πυκνότατον περὶ τὸ ἱκρίωμα, καὶ ἐν τούτοις, διηγεῖτο βραδύτερον, ὁ κακοῦργος μὲ ἀ-

νεγνώρισε καὶ ὑπὸ τὸν πέλεκυν τῆς λαίμητόμου ἐξηκόντισε κατ' ἐμοῦ βλέμμα πλήρες μίσους, ὅπερ οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ λησμονήσω!»

Τὰ νεῦρα τοῦ ποιητοῦ συνεταράχθησαν ἐπὶ μακρὸν ἐκ τοῦ κλονισμοῦ ὃν προῤῥήνησεν αὐτοῖς τὸ φοικαλέον θέαμα. οὐδέποτε δ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης συγκατατέλλῃ νὰ πλησιάζῃ εἰς ἱκρίωμα.

Ἄλλως δὲ τὰ νεῦρα αὐτοῦ ἦσαν ὑπερβολικῶς εὐερέσιστα, πρὸ πάντων κατὰ τὰ τελευταῖα τοῦ βίου του ἔτη. Τότε ὁ ἐλάχιστος ἤχος ἐτάραττεν αὐτόν, καὶ κατὰ τὴν ἀσθενείαν του, ἔλεγε πρὸς τὴν ἀδελφὴν του, φροντίζουσιν ἐντούτοις νὰ ὁμιλῇ πρὸς αὐτὸν σιγῇ τῇ φωνῇ.

— Μὴ φωνάζῃς δὲ τόσον δυνατὰ, Ἀόττη! Τὸ ὄργανον τῆς ἀκοῆς εἶχεν ἀποκτήσει τηλικαύτην ὀδυνήρην ὑπερευαισθησίαν, ὥστε ἀπὸ τῆς κλίνης τῶν βασάνων του, καίπερ ἐν ἀποκέντρῳ δωματίῳ κατακεκλιμένος, ἤκουε πανθ' ὅσα ἐλέγοντο ἔξω.

Ἄλλο ἐπεισόδιον τῆς παιδικῆς του ἡλικίας Ἦσαν πολὺ μικροὶ τὴν ἡλικίαν αὐτός τε καὶ ἡ ἀδελφή του, ὅτε ἐξανθηματικὴ τις νόσος ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ οἰκουρήσωσιν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας. Ὅπως διασκεδάσῃ, τοῖς ἔδοσαν πυξίδα πλήρη τεμαχίων ὑφασμάτων.

— Τί νὰ τὰ κάμωμεν; ἠρώτησεν ἡ Καρλόττα. — Ἐνα φόρεμα Ἀρλεκίνου, ἀπεκρίνατο ὁ ἀδελφός της.

Καὶ λαβόντα βελόνην ἐπελάβοντο τοῦ ἔργου, ἀμφοτέρω τὰ παιδία.

Ἡ Καρλόττα ἐβαρύνθη μετ' ὀλίγον. Ἀλλ' ὁ Ἑρρίκος, μᾶλλον ἐπίμονος αὐτῆς, ἔπαυσεν ὅτε μόνον ἐπέρανε τὸ ῥάψιμόν του.

Ἐθαύμασε τὸ ἱμάτιον καὶ ἀπεράσισε νὰ φορέσῃ αὐτὸ κατὰ τὰς προσεχεῖς ἀπόκρεω· ἀλλὰ πρὸς μεγάλην του θλίψιν, οἱ γονεῖς του δὲν συνήνεσαν.

Μὴ ἔχων τὸ σθένος νὰ καταστρέψῃ τὸ ἀριστοτέχνημα τῶν χειρῶν του ὁ μέλλων ποιητὴς τοῦ Ἄττα Τρόλ προσήνεγκεν αὐτὸ εἰς γείτον παιδίον.

Μετὰ πολλὰ ἔτη, ἡ ἀδελφή του ἔγγαμος ἦδη συνήντησε μίαν τῶν ἡμερῶν ἐν ὁδῷ τινὶ τοῦ Ἀμβούργου νεανίαν, ναυτικὴν ἐνδεδυσμένον στολὴν, ὅστις ἐπλησίασε πρὸς αὐτὴν λέγων·

— Κυρία, μὲ ἀναγνωρίζετε;

— Ὅχι, ἀπεκρίνατο αὕτη μετ' ἐκπληξέως.

— Εἶμαι τὸ παιδίον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἀδελφός σας μίαν φορὰν ἐχάρισε τὸ φόρεμα τοῦ Ἀρλεκίνου. Ἦτο δῶρον μεγάλης ἀξίας, τὸ ὁποῖον τότε δὲν τὸ ἐξετίμησα ὅπως ἔπρεπε, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον κατόπιν ποτὲ μου δὲν τὸ ἀπεχωρίσθην. Τὸ ἔλαβα μαζὶ μου εἰς ὅλα μου τὰ ταξείδια, τὸ ἐφύλαξα πλῆσιόν μου παντοῦ ὅπου καὶ ἂν ὑπῆγα.

— Τό ἔχετε ἀκόμη;

— Ναί καί ὄχι. Εἶνε ὀλίγος καιρὸς ὅπου, ἐπειδὴ μὲ παρεκάλεσαν πάρα πολλοὶ οἱ φίλοι μου, τὸ ἔκοψα εἰς δέκα ἐπτὰ κομμάτια, καὶ τὸ ἐμοί-
ρασα πρὸς αὐτοὺς δι' ἐνθύμηνσιν τοῦ ἐνδόξου μας ποιητοῦ.

Ἐν Παρισίοις, κατὰ τὰς ἐσχάτας τοῦ ποιητοῦ ἡμέρας ἡ Καρλόττα ἀνέμνησεν αὐτῷ τὸ ἀνέκδο-
τον τοῦτο πρὸς τὸν ἀδελφόν της.

— Θὰ γράψω περὶ αὐτοῦ ἐν ποίημα, τὸ ὁποῖον
ὀὰ σὲ διασκεδάσῃ.

Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε νὰ τὸ γράψῃ· ὁ θάνατος
προέλαβεν αὐτόν.

Ἡ μήτηρ τοῦ Ἑρρίκου περιπαθῶς ἀγαπῶσα
τὰς καλὰς τέχνας, προσεκάλεσε πρὸς διδασκα-
λίαν αὐτοῦ διδασκάλους τῆς ἱχνογραφίας καὶ τῆς
μουσικῆς.

Ὁ Ἑρρίκος εἶχε μεγίστην κλίσιν πρὸς τὴν ἱ-
χνογραφίαν, καὶ ἠδύνατο νὰ διαπρέψῃ ἐν αὐτῇ·
ἀλλ' ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ ἐρχόμενος περὶ μακρό-
θεν, ἀφικνεῖτο τοσοῦτον κεκοπιανῶς εἰς τὸ μά-
θημά του, ὥστε καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν διάρκειαν
αὐτοῦ ἐκοιμᾶτο. Τί συνέβη λοιπόν; Μιᾶ τῶν ἡ-
μερῶν ὁ πονηρὸς του μαθητὴς βλέπων αὐτὸν εἰς
βαθὺν ὕπνον βεθυθισμένον, ἐπωφελέθη τῆς εὐκαι-
ρίας καὶ ζωγραφήσας πελώριον ὄνον προσεκόλλη-
σεν αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ ἀκριβῶς τῶν νώτων του.

Ἀφυπνισθεὶς τέλος ὁ γέρον, ἀνύποπτος ὅπως,
ἐξήλθε καὶ ἐγένετο ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ὁ περιγελῶς
τῶν διαβατῶν, ἀχρις οὐ γρατὰ τις οἰκτεῖρασα αὐ-
τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν νώτων αὐτοῦ τὸν ὄνον
καὶ παρουσίασεν αὐτῷ. Ὁ γέρον ἤρπασεν αὐτὸν
μανιώδης καὶ ἔδραμε πρὸς τὸν πατέρα τοῦ μα-
θητοῦ του.

— Πῶς ὁ υἱός μου ἠδυνήθη νὰ πράξῃ τοῦτο
χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ; εἶπεν ὁ πατὴρ τοῦ Ἄνε.
Μήπως ἐκοιμᾶσθε, διδάσκαλε;

— Ναί, ὕπνον βαλὺν, ὅπως πάντοτε ὀνειρευό-
μενος χρέη καὶ θανειστάς, ἐφώνησεν ὁ Ἑρρίκος
ἐξεληθὼν ἀπὸ τῆς γωνίας ὅπου εἶχε ζαρώσει.

Ὁ διδάσκαλος ἀπεπέμφθη καὶ ἡ ἱχνογραφία
ἐγκατελείφθη.

Ὁμοίᾳ δ' ὑπῆρξε καὶ τῆς μουσικῆς ἡ τύχη. Ἀπὸ
τριῶν μηνῶν ἐδιδάσκετο βιολίον, ὅτε ἡ μήτηρ
τοῦ ἀκούσασα ἡμέραν τινὰ μελωδικωτάτους ἡ-
χους ἐξερχομένους ἀπὸ τοῦ δωματίου τοῦ Ἑρρί-
κου ἐν ᾧ ἦτο μετὰ τοῦ διδασκάλου του, ἠθέλησε
νὰ συγχάρῃ τὸν ἄνδρα διὰ τὰς προόδους τοῦ ἐτέ-
ρου, καὶ ἀνέφθην αἶφνης τὴν θύραν.

Ἡ κατάπληξις καθήλωσεν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους.

Ὁ Ἑρρίκος ἠδυνήθη ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ ἀ-
νακλίντρον ἐφάνετο ὡς ἀποκοιμηθεὶς, ἐν ᾧ ὁρθὸς
ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ μουσικοδιδάσκαλος ἔπαιζε τὸ
βιολίον.

Ὁ Ἑρρίκος δὲν ἐνόησε κατ' ἀρχὰς τὴν ἔλευσιν
τῆς μητρὸς του.

— Ἔτσι λοιπόν, ἐργάζεσαι; τῷ εἶπε.

Συνελθὼν δ' ἐκ τῆς φωνῆς τῆς ἀπὸ τῆς ὀνει-
ροπολήσεως ἐν ᾗ ἦτο ἐμβεθυθισμένος.

— Διὰ τί ἤλθες καὶ μὲ διατάξεις; ἀνέκραξεν
ὀργίλως· συνέθετον τὸ ὠραιότερον ἄσμάτιον τοῦ
κόσμου.

Ἡ ποίησις ἦτο τὸ σφοδρότατον αὐτοῦ πάθος.
Ἐν τῷ «Buch der Lieder» εὐρίσκεται ποίημά
τι φέρων τίτλον «Εἰς ἀοιδὸν ἔδουσιν παλαιὸν ἄ-
σμάτιον». Ἦτο νεώτατος ὅτε ἔγραψεν αὐτὸ καὶ
ἰδοὺ ἐπὶ τίνι εὐκαιρίᾳ.

Ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Δουσελδόρφης διευθυνο-
μένῳ ὑπὸ ἐγχωρίου τινος καλουμένου Βουργμύλ-
λερ (οὗτινος ὁ υἱὸς ἐκτέλεστο βραδύτερον φῆμην
τινὰ ὡς μουσουργός) ἐδίδοντο μεγαλοπρεπεῖς πα-
ραστάσεις. Τὸ κυριώτατον δ' αὐτῶν θέληματρον
ἦτον ἡ πρώτη ἀοιδὸς, νεωτάτη, περιχαλῆς, ἔ-
χουσα ὠραίαν φωνὴν ὑψηλῶν, καλουμένη Κα-
ρολίνα Στέρν. Μολονότι ἐπεζητεῖτο ὑπὸ πάντων
ἡ συναναστροφή αὐτῆς, μολονότι ἦτο τὸ εἶδωλον
τοῦ κοινοῦ, αὕτη ἐβίου λίαν μονήρης μετὰ τῆς
μητρὸς της.

Ἡ μήτηρ τοῦ Ἄνε ἠσθάνετο πολλὴ πρὸς αὐ-
τὴν διαφέρειν καὶ ἐδέχετο ἀσμένως τὰς ἐπισκέ-
ψεις αὐτῆς. Μίαν ἐσπέραν ἐπιθυμοῦσα νὰ συγχάρῃ
αὐτὴν μετὰ συναυλίαν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τελε-
σθεῖσαν, καθ' ἣν ἡ ἀοιδὸς ἤρατο ἀληθῆ καλλιτε-
χνικὸν θοῖαμβον, προσήνεγκεν αὐτῇ δεῖπνον.

— Τί κρίμα, ἀγαπητή μου, τῇ εἶπεν ἐναγκα-
λιζομένη αὐτὴν, νὰ μὴ εὐρεθῇ εἰς ποιητὴς νὰ σὲ
ὀμνήσῃ δι' ὠραίων στίχων!

Ἄμα ἀκούσας τὰς λέξεις ταύτας ὁ Ἑρρίκος,
παρὼν μετὰ τῶν ἀδελφῶν του καὶ τῆς ἀδελφῆς
του ἐν τῷ δεῖπνῳ, ἐγένετο βρωμώδης καὶ καθ' ὅ-
λην τὴν ἐσπέραν δὲν ἀπέσπασεν ἀπὸ τῆς Καρο-
λίνας τὰ βλέμματά του.

Τὴν ἐπαύριον παρουσίασεν εἰς τὴν μητέρα του
ἐπὶ ὠραίου στιλποστάτου χάρτου καλλιγραφικῶς
γεγραμμένον καὶ δι' ἀρχαιογραφικῶν περιεκκο-
σμημένον, τὸ ὠραῖον ποίημα ὑπερ ἐνέπνευσεν αὐ-
τῷ ἡ γεννωμένη μεγαλοφυΐα αὐτοῦ. Ἡ μήτηρ του
ἀνέγνω αὐτὸ μετ' ἐκπλήξεως, ἀνέγνω αὐτὸ καὶ
πάλιν, ἤγαγε τὸν νεαρὸν ποιητὴν παρὰ τῇ ἀοι-
δῷ, ἥτις ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν συγκατακείμενη καὶ
ἐδημοσίευσεν τοὺς στίχους ἐν τινὶ ἐφημερίδι τῆς
Δουσελδόρφης, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ὀνομάσῃ τὸν
ποιητὴν αὐτῶν.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ Ἑρρίκος ἀνῆλθεν εἰς
ἀνωτέραν πῶς περιωπὴν· ἀπῆλθυσεν ὑπολήψεως
τινος, καὶ, ἐν αὐτῇ τῇ οἰκογενεῖα του, ἐθεωρεῖ-
το μὲ διάφορον ὄμμα. Οὐδὲν ἦτον κατεδικά-
σθη, ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, ν' ἀραδιαίτῃ ἀριθμὸς
ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ θεοῦ του. Ἀλλὰ μᾶλλον ἀν-

τέστησαν κατὰ τῆς κλήσεώς του· ἠναγκάσθησαν
νὰ ὑποκύψωσι τέλος καὶ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν με-
γαλοφυΐαν του.

[Ἐκταὶ τὸ τέλος].

A. H. K.

Η ΠΟΛΙΣ ΤΩΝ ΜΟΡΜΟΝΩΝ

[Ἐκ τοῦ ἡμερολογίου περιηγητοῦ].

Ἐπὶ τῆς ἐκτεταμένης πεδιάδος τῆς κειμένης
μεταξὺ τῶν Βραχιδῶν ὀρέων καὶ τῆς Σιέρρας
Νεβάδας ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, πρὸς
βορρᾶν τῆς λίμνης Utah, κεῖται ἡ πόλις τῶν Μορ-
μόνων, ἡ πόλις τῆς Ἀλμυρᾶς Αἰμυρῆς (Salt Lake
City ἢ Deseret), ἡ πρωτεύουσα τῶν εὐσεβῶν, οἵ-
τινες ἀνυπομόνως περιμένουσι τὴν ἡμέραν τῆς
Κρίσεως, ἐν δὲ τῷ μετὰ τὸ τούτω ὡς γνήσιοι
Ἰάχκοι καὶ ἐξάϊστοι ἔμποροι ἀσχολοῦνται εὐ-
δοκίμωτα εἰς τὰ γήινα ἔργα.

Ὁ ὑποθέτων ὅτι ἡ πόλις τῆς Ἀλμυρᾶς Αἰμυρῆς,
ἐν ᾗ ὑπάρχουσιν αἱ πολλαὶ γυναικες, εἶνε πόλις
διασκεδάσεων κυρίως καὶ ἡδονῶν, πλανᾶται με-
γάλως· ἡ κοινωνία αὐτῆς παριστᾷ μᾶλλον τὴν
ἀποθέωσιν τῆς σχολαστικότητος. Τοῦτο ὅμως
πρέπει νὰ ἐννοηθῇ κατὰ τινὰ ἰδιόζοντα τρόπον·
ἡ πόλις εἶνε ὠραία, ἀλλὰ τὸ αὐστηρόν, τὸ μονό-
τονον, τὸ νηφάλιον τοῦ ἐπικρατοῦντος μορμονι-
κοῦ στοιχείου ἀποτυποῖ ἐπὶ τοῦ συνόλου αὐτῆς
ἴδιον τινὰ χαρακτῆρα ἀνίας καὶ πλήξεως. Κυψέλη
μελισσῶν εἶνε τὸ ἐμβλημα τῶν Μορμόνων· διὰ
τούτου ὅμως δὲν θέλουσι νὰ παραστήσωσι τὴν εὐ-
θυμον καὶ θορυβώδη ἐν ἑαρι ζῶν τῶν φιλοπόνων
ζωφίων, ἀλλὰ μόνον τὴν σύντονον αὐτῶν ἐπι-
μέλειαν καὶ φιλοπονίαν. Ἀλλὰ καὶ τοιαύτην οὐ-
σαν οὐδεὶς τῶν περιηγητῶν δύναται νὰ ἀντιπα-
ρέλθῃ τὴν πόλιν τῶν ἐκλεκτῶν.

Ἡ πόλις αὕτη εἶνε ἡ Δεμασκὸς τοῦ νέου κό-
σμου. Κειμένη ἐν μέσῳ γονίμου καὶ πολυρρύτου
κοιλιάδος, περιβάλλεται ὑπὸ ὑψηλῶν ὀρέων. Ὡς
πᾶσαι αἱ πόλεις τῆς Ἀμερικῆς ἔχει ὁδοὺς κανο-
νικὰς καὶ εὐθείας, καθέτως διατεταμένους πρὸς
ἀλλήλας, τοῦτο μόνον ἔχουσας τὸ ἰδιόζον, ὅτι
εἰσὶν ἐκτάκτως εὐρεῖαι, διαβρέθμεναι σχεδὸν πᾶ-
σαι ὑπὸ βυαλίου καὶ σκιαζόμεναι ὑπὸ ὠραίων
δενδροστοιχιῶν.

Τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ αἱ ἀποθήκαι
εἰσὶ συγκεντρωμένα πάντα εἰς τὰς δύο κυριώτε-
ρας ὁδοὺς τῆς πόλεως, παρὰ δὲ τὰς λοιπὰς βλέ-
πει τις μόνον χαριέστας μονωρόφους καὶ ὑπὸ κή-
πων περιβαλλομένας οἰκίας. Ἰσχυρὰ ἱερατικὴ Κυ-
βέρνησις διέπει τὰ τῆς πόλεως, ἀριθμούσης νῦν
25,000 κατοίκων καὶ διαιρουμένης εἰς 4 τμή-
ματα, ὧν ἕκαστον περιλαμβάνει ἐννέα συνοικίας.
Ἐκάστου δὲ τμήματος προϊστάται ἐπίσκοπος ἔ-
χων ὡς βοηθούς δύο διδασκάλους. Εἰς τὴν τρι-
ανδρίαν ταύτην εἶνε διαπεπιστευμένη ἡ διαχεί-
ρισις τῶν πραγμάτων ἀπάντων τῶν κατοίκων τοῦ
τμήματος, δύναται δ' αὕτη ν' ἀναμειγνύετο καὶ
εἰς αὐτὰ τὰ οἰκογενειακά. Ἐξομαλύνει τὰς ἡνα-

φουμένας διαφορὰς καὶ δικάζει ἀνεκκλήτως, ὅ-
πως παρέχῃ ὅσον ἐνεστὶν ὀλιγωτέρας ἀφορμὰς εἰς
τὴν βέβηλον, τουτέστι τὴν πολιτικὴν δικαιοσύ-
νην, νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Κοινό-
τητος. Τὰ δικαστήρια ταῦτα ἔχουσι μέγιστον
συμφῆρον νὰ ἀποφεύγωσιν οἱ Μορμόνοι· τοῦτο δὲ
διότι ὁ εὐσεβὴς τῆς πολυγαμίας, ὃν αὐτοὶ ἀσπά-
ζονται, οὐδαμῶς ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῶν δικα-
στηρίων τῆς Ὀμοσπονδίας, ἣτινα ἐπιμόνως πάν-
τοτε ἠρνήθησαν νὰ ἀναγνωρίσωσι τὸ κύρος αὐ-
τοῦ. Φαντατικὴ μισαλλοδοξία ἐπικρατεῖ παρὰ τοῖς
Μορμόνοις, ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὴν ἐχθρότητα ταύτην
ἀνταποδίδουσιν αὐτοῖς καὶ οἱ παρ' αὐτοῖς οἰκοῦν-
τες ἀλλόθρησκοι, καὶ διὰ τοῦτο μέχρι καὶ σή-
μερον ὁ χαρακτῆρ τῶν Μορμόνων ἐν τῇ ἱστορίᾳ
οὐδαμῶς ὠρίσθη ἐτι προσπόντως καὶ ἀμερολήπτως,
ἀλλ' ὑπάρχει ὅπως συγκεχυμένη περὶ αὐτῶν ἰδέα,
διὰ τὰς ὅλας ἀντιθέτους κρίσεις, ἀς ἀκούομεν περὶ
αὐτῶν ἐκ τῶν διαμαχομένων μερῶν. Πράγματι δὲ,
ἐνῷ οἱ πιστοὶ ἐπιμόνως ἰσχυρίζονται ὅτι αὐτοὶ
εἰσὶν οἱ ἀδίκως καταπιεζόμενοι, παραγνωρίζου-
μενοι καὶ συκοφαντούμενοι, οἱ ἀλλόθρησκοι χαρά-
κτηρίζουσιν αὐτοὺς καὶ τὸν παρ' αὐτοῖς ὑπάρχοντα
μυστικισμόν ὡς τι ἀποτροπαϊότατον. Μολονότι
ἡ πόλις Salt Lake εἶνε πόλις νεόκτιστος ἄνευ
ἀρχαίων κτιρίων, ὑπογείων κρυπτῶν καὶ μονα-
στηρίων, ἐν τούτοις δὲν ἐλλείπουσι καὶ ἐνταῦθα
αἱ διηγήσεις περὶ φοβερῶν μυστηρίων καὶ ἄλλων
ἀποκρύφων κακουργημάτων. Οὕτω λέγεται ὅτι
κατὰ τὴν οἰκοδομὴν οἰκιῶν τινων εὐρέθησαν ὁστᾷ
πρὸ πολλοῦ ἐκλειψασθῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες ὑ-
ποτίθεται ὅτι ἐξωντὼθησαν ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν·
καὶ τινες αὐτῶν οἱ ἐχθροὶ τῶν ὑποπτεύουσιν ὅτι
ἐνίοις λίαν σκληροτραχήλους ἀλλοθρήσκους ἔπεμ-
ψαν παρὰ τὴν θέλησίν των προώρως εἰς τὴν αἰω-
νίαν ἀνάπυσιν. Ἐνὰ δὲ τοιοῦτον ἄγαν ζηλωτὴν
κατηγόρησεν ποτὲ ὡς ἐφαρμόσαντα τὴν μέθοδον
ταύτην εἰς πλείονας τῶν πενήτην ἀνθρώπων
ἐκ φανατισμοῦ. Καὶ ἡ γνωστὴ οὐ μακρὰν τῆς
Salt Lake κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους γενο-
μένη σφαγὴ, καθ' ἣν ἰσχυρὰ συνοδεία ἑκατὸν ἐ-
ξήκοντα μεταναστῶν ἐξωντὼθη ὑπὸ ἰθαγενῶν
Ἰνδῶν, θεωρεῖται ὡς ἀρκούσα ἀπόδειξις τῆς ἐνο-
χῆς τῶν Μορμόνων καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἐγκλήματα·
διότι οὗτοι ἐθεωρήθησαν τότε ὡς οἱ κύριοι ὑπο-
κινηταὶ τοῦ κακουργήματος ἐκείνου. Ἐνὰ δὲ μά-
λιστα τῶν ἐπισκόπων αὐτῶν ἐθεώρησεν ἡ Κυβέρ-
νησις ὡς προσωπικῶς ὑπεύθυνον, κατηγόρησεν αὐ-
τὸν καὶ διέταξε νὰ τουφεκισθῇ, πρὸς οὐδὲν θεω-
ρήσασα τὴν ἱερότητα τοῦ προσώπου του. Σήμε-
ρον ἐτι θεωρεῖται ἐπικίνδυνον διὰ πάντα ἀλλό-
θρησκον τὸ νὰ διακμῇ μεμονωμένος ἐν τῷ μορ-
μονικῷ ἐδάφει, τουτέστιν εἰς τοὺς ἀγρούς. Βε-
βαιῶς δημοσίᾳ εἰς οὐδὲνα ἀπαγορεύεται νὰ ἔμ-
πορεύεται ἢ καὶ νὰ ἐγκαθίσταται αὐτόθι· ἀλλ' οἱ
ἐχθρικοὶ πάντοτε πρὸς αὐτὸν διακείμενοι γέιτο-
τες κλέπτουσιν ἢ δηλητηριάζουσι τὰ κτήνη αὐ-

τοῦ, καταστρέφουσι τὰς φυτείας του, ἐνίοτε δὲ, περιστάσεως τυγχούσης, καὶ πέμπουσιν αὐτῷ διὰ τοῦ παραθύρου σφαῖραν τινα εἰς τὴν οἰκίαν. Διὰ τοιούτων κρούσας διαπραττομένων ἐγκλημάτων λέγεται ὅτι οἱ πιστοὶ ζητοῦσι νὰ ἐμπνεύσωσι τὸν τρόπον εἰς τοὺς ἀλλοθρήσκους, ὅπως παρακωλύσωσι τὴν προσέλευσιν αὐτῶν. Οὐχ ἥττον ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν περιλαμβάνει σήμερον περὶ τοὺς 5,000 τοιούτους.

Ἐντὸς τῆς Κοινότητος ἡ Ἐκκλησία ἀσκει τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς καὶ διὰ ἐμπορικῶν πράξεων ὡς ἰσχυρὸς κεφαλαιούχος, δανείζουσα ἢ πωλοῦσα κτήματα εἰς τὰ μέλη αὐτῆς, καὶ οὕτω ἐπαυξάνουσα τὴν ἰσχύν της. Ἀλλως δὲ αὐτὴ μόνη κέκτεται τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὰ ἄτομα τὴν πολυγαμίαν, τὸ δὲ προνόμιον τοῦτο προϋποτίθησι τὴν «ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος», καὶ διὰ τοῦτο ἀπονέμεται μόνον εἰς τοὺς καλοὺς Μορμόνους.

Αἱ γυναῖκες ἄλλων μὲν ἐξ αὐτῶν συνοικοῦσιν ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ, κατὰ τὸ πλεῖστον ὅμως ζῶσι χωριστὰ εἰς μικροὺς οἰκίσκους ἀνήκοντας εἰς τὸν κοινὸν σύζυγον. Κατὰ τὸν χαρακτῆρα μεγάλη ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ πιστῶν καὶ ἀλλοθρήσκων. Ἔσκα δὲ τῆς ἀντιθέσεως, ἥτις χωρίζει αὐτοὺς εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον, τὸ βέβηλον βλέμμα τοῦ ἀλλοθρήσκου ἐλάχιστα δύναται νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν οἰκογενειακὸν βίον τοῦ Μορμόνου. Ἡ ἐπικρατοῦσα ἀμφιβολία, ὅτι αἱ γυναῖκες αὐτῶν στέργουσιν εὐχαρίστως τὸν τοιοῦτον βίον, κρατύνεται ἐπὶ μᾶλλον, ὅταν τις παρατηρήσῃ τὴν ἐκφρασιν τῆς σιωπηλῆς ἀποκατεργασίας, ἥτις ἀποτυπῶνται σχεδὸν γενικῶς ἐπὶ τῆς ὄψεως πασῶν. Καὶ ὁ μὲν ἀναμφίλεκτον ὅφ' ἑτέρου εἶνε ὅτι οἱ ἐνθερμότεροι ὀπαδοὶ τῆς αἰρέσεως ἀνήκουσιν εἰς τὸ ὠραῖον φύλον. Ὅτε πρὸ τίνος ἐπίσημός τις Μορμόνος κατεδιώκετο ὑπὸ τῶν ἀμερικανικῶν δικαστηρίων διὰ τὰς μορμονικὰς αὐτοῦ ἀρχάς, ἐπιβλητικὴ διαδήλωσις ἐγένετο πρὸς ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς φυλακῆς. Τῆς διαδήλωσεως δὲ ταύτης ἡγοῦντο πολλὰ ἑκατοντάδες κυριῶν, φέρουσι σημαίαν, ἐφ' ἧς ἀνεγινώσκετο αὕτη ἡ ἐπιγραφή: *Θέλομεν τὴν πολυγαμίαν*. Καὶ ὅτε πάλιν ἡ Κυβέρνησις, ἐν ἔτει 1871, ἠπέλιπεν ὅτι θὰ μετῴχετο σοβαρὰ μέτρα κατ' αὐτῶν, καὶ ἀπέστειλε στρατὸν κατὰ τῆς Salt Lake, ἀναφορὰ φέρουσα τὰς ὑπογραφὰς οὐχὶ ὀλιγωτέρων τῶν 2,500 κυριῶν ἐπεδύθη πρὸς τὸν πρόεδρον Gran, δι' ἧς ἐζητεῖτο παρ' αὐτοῦ ἡ παῦσις τῶν βιαίων μέτρων. Ἐν τούτοις καὶ σήμερον οἱ ἀπόστολοι τοῦ μορμονισμοῦ κατορθοῦσι νὰ ποιῶσι προσηλύτους εἰς πᾶσαν χώραν τῆς γῆς, καὶ πολλάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀλόκληροι συνοδεύει νέας πραγματείας, πρὸ πάντων δὲ, ὡς φυσικῶν, νεοφώτιστοι κυρίαι, ἀφικνοῦνται εἰς τὴν πόλιν Salt Lake. Ἐξαιρετικῶς μεζῶν ἀριθμὸς αὐτῶν προσέρχεται ἐκ τῶν Σκανδιναβικῶν χωρῶν, ἀλλ' ὅμως καὶ ἡ ἄλλη Ἀ-

μερικὴ, ἡ Ἀγγλίκα καὶ αὐτὴ ἡ Γερμανία παρέχουσι τὴν συμβολὴν αὐτῶν. Ἀνάγκη ὁμῶς νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ πολυγαμία δὲν καθιερώθη παρὰ τοῖς Μορμόνοις σὺν τῇ συστάσει τῆς αἰρέσεως, ἀλλ' εἰσῆλθον τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1842 συνεπὶ ἀποκαλύψεως, συμβάτης εἰς τὸν Ἰωνᾶν Σμιθ, τὸν πρῶτον προφήτην, καθ' ἣν ἐδηλώθη αὐτῷ ὅτι οἱ ἅγιοι τῆς δευτέρας παρουσίας (οὕτως ἀποκαλοῦσιν ἐαυτοὺς οἱ Μορμόνοι) ὁρροῦσι νὰ ἀκολουθῶσι τὸ παράδειγμα τῶν βασιλέων Δαυὶδ καὶ Σολομῶντος. Ἐπὶ τῇ βᾶσει παλαιῶν τινος μύθου, οὗτινος τὸ χειρόγραφον ἀνεκάλυψεν ὁ Ἰωνᾶς Σμιθ, ἐκήρυττεν ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων Σεδεκία κλάδος τις τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἀφίκετο εἰς Ἀμερικὴν, οἱ δὲ τούτων διάδοχοι ὅτι ἐμελλον νὰ ἐπαναλάβωσι τὴν ἀρχαίαν βίον συνωδὰ πρὸς τὰς ἐντολὰς τῆς παλαιᾶς Διαθήκης. Ὁ Μορμόν ἦτο μυθικός τις ἥρωας ἐκ τῶν προπατόρων τῶν σημερινῶν Λευϊτῶν, οὗτος δὲ βεβαίως ὑπῆρξεν ὁ Ἀβραάμ τοῦ νέου κόσμου, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔλαβε τὸ ὄνομα τό τε βιβλίον τοῦ Σμιθ καὶ ἡ αἵρεσις αὐτῆς. Συνῆλθον δὲ τὸ κατ' ἀρχὰς οἱ πιστοὶ ἐν Fayetteville τῆς πολιτείας Ὁχιο, ἀλλ' ἡ μισαλλοδοξία αὐτῶν προεκάλεσε γενικὴν κατ' αὐτῶν διωγμὸν, καὶ οὕτω ἐτράπησαν εἰς πλάνητα βίον, μέχρις οὗ ἐν ἔτει 1840 ἱδρυσαν ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Μισσισιπι ἐν Ἰλλινοῦς τὴν πόλιν Nauvoo καὶ ὠκοδόμησαν αὐτόθι τὸν πρῶτον αὐτῶν ναόν. Ἐνταῦθα ὁ Ἰωνᾶς Σμιθ ἤρχε τῆς Κοινότητος ὡς δικτάτωρ, τὴν μὲν πρῶτον ἐπιθεωρῶν τοὺς ἐν τοῖς ὕπλοις ὡς στρατηγός, μετὰ δὲ τὸ γεῦμα διδάσκων τὸν λαόν του τὰ δόγματα τῆς μορμονικῆς Βίβλου. Ἀλλὰ μετὰ ἐξαετῆ ἡσυχον βίον ἡ Κοινότης ἤλθεν εἰς διενέξεις πρὸς τοὺς γείτονας, αἵτινες ἀπέληξαν εἰς φανερόν πόλεμον, καθ' ὃν ἐφονεύθη ὁ προφήτης. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἀρχεῖται ἐποχὴ μεγάλης δοκιμασίας διὰ τοὺς Μορμόνους, διότι ἔκτοτε μέχρι τοῦ 1848 διήλθον διὰ δεινῶν ταλαιπωριῶν καὶ κινδύνων παντοειδῶν, διὰ συνεχῶν ἀγώνων πρὸς τοὺς Ἰθαγενεῖς Ἰνδοὺς, πλανώμενοι καὶ κακουχούμενοι, μέχρις οὗ τέλος ἐφθασαν διὰ μέσου τῶν ὁρέων εἰς τὴν Ἀλμυρὰν Λίμνην (Salt Lake), ὅπου τὴν τέως ἐρημον χώραν μετέβαλον ἔκτοτε εἰς ἀνθρώπων κῆπον. Ὁ γνωστὸς Brigham Young ὑπῆρξε διάδοχος τοῦ Σμιθ εἰς τὴν κυβερνήσιν τῆς Κοινότητος, ἧς καὶ οὗτος ἤρξεν ἐπίσης δικτατορικῶς. Ἐν ἔτει 1856 κατώρρωσε μάλιστα νὰ ἐξαναστῇ κατὰ τῶν ἀρχῶν τῆς Ὁμοσπονδίας, νὰ ἐκδιώξῃ αὐτάς, καὶ νικητὴς νὰ ἀναδειχθῇ εἰς τὴν ἐπισυμβάσαν συμπλοκὴν πρὸς τὰ κυβερνητικὰ στρατεύματα κατὰ τὴν 15 Φεβρουαρίου 1858. Τελευταῖον μάλιστα ὁ Ὑόυγκ κατώρρωσε νὰ ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῆς ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως ὡς διοικητῆς τῆς Κοινότητος, μέχρις οὗ μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του ἡ Κυβέρνησις ἀνέθηκε πάλιν τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν εἰς ὑπάλληλον ὑπ' αὐτῆς διορι-

σθέντα. Ἀλλ' ἔτι καὶ σήμερον ὁ ὑπάλληλος οὗτος καὶ τὸ ὑπ' αὐτὸν προσωπικὸν ὑπάρχουσιν ὥσει μεμονωμένοι ἐν τῷ μέσῳ τῆς Κοινότητος, ἥτις ὅλως σχεδὸν ἀνεξαρτήτως διοικεῖται ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῶν δώδεκα Ἀποστόλων. Προέσταται δ' αὐτῆς νῦν ὁ νέος προφήτης, μάντις καὶ διδάσκαλος κ. John Taylor.

Ὁ κ. Τάυλwor εἶνε ἀνὴρ παραστήματος ἀξιοπρεποῦς καὶ λίαν εὐπροσῆγορος ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀναστροφῇ. Ἠξίωσε νὰ δεχθῇ ἡμᾶς ἐν τῷ ἀρχεῖῳ του, ἐν τῇ Οἰκίᾳ τοῦ Λέορτος, ὅπου καὶ ὁ Ὑόυγκ κατόκει ζῶν, ἔτι δὲ καὶ νῦν διαμένουσιν αἱ πολυαριθμοὶ αὐτοῦ χῆραι καὶ τὰ ὄρφανά. Ἡ αἵθουσα, ἥτις χρησιμεύει πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων, ὁμοιάζει πρὸς δημόσιον γραφεῖον. Χάρται καὶ σχεδιογραφήματα καλύπτουσι τοὺς τοίχους, ἀφ' ὧν εἰσὶν ἀνηρτημέναι αἱ εἰκόνες τοῦ Βρίγαμ Ὑόυγκ καὶ τῶν ἀποστόλων του εἰς φυσικὸν σχῆμα. Ὁ νῦν προφήτης εἶνε περίπου ἐξηκοντούτης, ἀναστήματος μέσου, εὐρύστερνος, καὶ ἐπαγωγὸς τὴν ὄψιν. Εὐχαρίστως ἀπήντησεν εἰς τὰς πολλὰς ἐρωτήσεις, ἀς τῷ ἀπηυθύναμεν, αὐτὸς δὲ ἔτρεψε τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ὀλιγοχρονίου, ἀλλὰ τοσοῦτω πολυταράχου ἱστορίας τοῦ λαοῦ του. Καὶ ἀπὸ τῆς μορφῆς δὲ καὶ αὐτοῦ δὲν λείπει ἐκφρασίς τις ἀθυρίας καὶ ἀποκατεργασίας, τὸ δὲ σῶμά του ἤρχισε κυρτούμενον ἐκ τοῦ βάρους τῶν δεινῶν καὶ τῆς ἡλικίας. Ἀλλως δὲ γνωστὸν εἶνε ὅτι ὁ προφήτης καὶ ἐπληρώθη πολλάκις κατὰ τοὺς πρὸς τοὺς ἀπίστους ἀγῶνας. Μεγάλη εἶνε ὡσαύτως ἐν τοῖς πιστοῖς ἡ ἐπιρροὴ καὶ ἡ ὑπόληψις τοῦ πατριάρχου Σμιθ, ὃν οἱ μὲν ὀπαδοὶ αὐτοῦ θεωροῦσιν ὡς πρότυπον ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας, οἱ δὲ ἐχθροὶ του ὡς κατεργάρον ἄξιον ἀγχόνης. Ἡ συμπεριφορὰ του δὲν εἶνε ἐκλυσιτική, τὰ δὲ ἰσχυρὰ καὶ ἐντόμως διατετυπωμένα χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ παριστῶσιν αὐτὸν ὡς ἀνθρώπον σκληροῦ καὶ ἀποφασιστικοῦ χαρακτῆρος· μεγάλοι δὲ, λοξῶς βλέποντες ὀφθαλμοί, καταδεικνύουσι τὴν ὑπουλον αὐτοῦ φύσιν. Ἀλλὰ περὶ τῆς ἀληθείας ἢ μὴ τῶν λεγομένων περὶ τοῦ πατριάρχου ὁ περιηγητὴς δυσκόλως δύναται νὰ ἀποφασίσῃ. Ἀπέκτισε δὲ ἐσχάτως ἡ πόλις τῶν πιστῶν καὶ νέον ναόν, οἰκοδομηθέντα κατὰ τι σχέδιον προσομοιάζον πρὸς γοθικὸν ῥυθμόν, καὶ πλησίον τοῦ παλαιοῦ, ὅστις ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς μεγαλοπρεπῆ αἵθουσαν ὠδείου, ὡσεὶ δὲ τὸ σχῆμα, ἢ πρὸς ἐκκλησίαν, εἶνε ὅμως θαυμασίως ὠκοδομημένη ὅπως πληροῖ τοὺς ὅρους τῆς ἀκουστικῆς. Τὰ ἔδρανα ἐν αὐτῇ εἰσὶ διατεθειμένα ὡς ἐν τοῖς ἱπποδρόμοις, ἀμφιθεατρικῶς. Ἀμφότεραι δὲ αἱ οἰκοδομαὶ, ἢ τε παλαιὰ καὶ ἡ νέη, εἰσὶ μαρτύρια προφανῆ τῆς μεγάλης ὑλικῆς εὐημερίας τῆς Κοινότητος, καὶ ἀναρροῦσιν ἄρδην τὴν πολλάκις ἐπαναληφθεῖσαν προφητείαν παρ' ἀνθρώπων ἀγνοούντων τὰ τῆς Κοινότητος, περὶ προσεχοῦς δήθεν αὐτῆς καταπτώσεως. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως οὐδαμῶς ὑποτιμᾷ τὰς προσηλυτι-

στικὰς ἐνεργείας τῶν Μορμόνων, ἀλλὰ μόνον προσποιεῖται ὅτι δὲν βλέπει. Ἐν τῇ ποικίλῃ καὶ παραδόξῳ θρησκευτικῇ κινήσει, ἥτις ἐπικρατεῖ τανῦν ἐν Ἀμερικῇ, οὐδ' αὐτὴ τοῦ ὕλισμου ἢ πρόοδος θέλει δυνήθῃ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἰσχύν τοῦ μορμονισμοῦ· τοῦτο δὲ διότι οἱ προφῆται, ἐπίσκοποι καὶ ἀπόστολοι τὴν μεγάλην αὐτῶν ἐπιρροὴν μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τῶν ἔχουσιν οὐχὶ μόνον διότι θεωροῦνται ὡς οἱ ὁσιώτατοι τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ διότι εἰσὶν οἱ πρότεροι ἐμποροὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ Utah.

Τὸ αὐστηρὸν καὶ μονότονον τοῦ βίου τῶν μελῶν τῆς Κοινότητος μετεδόθη καὶ εἰς ὅλην τὴν ἄλλην πόλιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε παντελὴς σχεδὸν ἔλλειψις τόπων διασκεδάσεως ἐπικρατεῖ ἐν αὐτῇ. Μόνον ἐν θέατρον ὑπάρχει ἐν τῇ πόλει ἀνοικτὸν ἐπὶ ὀλίγους μῆνας. Ἀλλως δὲ οἱ πιστοὶ καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα εἰσὶ δεδομένοι ἀπερισπάστως εἰς τὰ ἔργα τῶν, οὐδόλως ἔχοντες καιρὸν πρὸς διασκεδάσεις, τὴν δὲ Κυριακὴν ὅλην ἀφιερροῦσιν εἰς προσευχὴν καὶ ἀργίαν. Τὴν μόνον δ' αὐτῶν διασκεδάσιν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἀποτελοῦσιν αἱ δογματικαὶ συζητήσεις, ἀς διεξάγει κατ' οἶκον ὁ κοινὸς σύζυγος πρὸς τὰς πολυπράγμονας αὐτοῦ συζύγους.

Μόνον οἱ ἀλλόθρησκοι ἄγουσιν εὐθυμον βίον. Ὑπάρχει ἐν τῇ πόλει ἀξιόλογον ξενοδοχεῖον, ἐκ τοῦ προδόμου τοῦ ὁποῦ βλέπει τις ὅλην τὴν ἐπικρατοῦσαν κίνησιν ἐν τῇ μᾶλλον συχναζομένῃ ὁδῷ τῆς ἀγίας πόλεως. Παρὰ τὰς ψυχρὰς καὶ ἀνευ ἐκφράσεως μορφὰς τῶν Μορμόνων ἀναγνωρίζει τις πολλάκις τὸν γνωστὸν τύπον τοῦ χρυσοθήρα, ὅστις καὶ ἐνταῦθα δὲν εἶνε ἥττον τραχὺς καὶ φιλοτάραχος ἢ ἀλλαχοῦ, ἢ μαυρόν τινα ἔχοντα ἐξωτερικὸν εὐπρεπές· ἢ καὶ θυλὸν ἰθαγενῶν Ἰνδῶν. Οἱ Ἰνδοὶ οὗτοι εἰσὶ νῦν οἱ Ἀθίγγανοι τοῦ νέου κόσμου, ζῶντες βίον πλάνητα καὶ ἀμέριμνον, ἀνήκουσι δὲ οὐχὶ εἰς τοὺς ἐρυθροδέρμους, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὴν φυλὴν τῶν Ἑσκιμῶν, τῶν βορειότατα οἰκούντων. Ἡ ἐνδυμασία αὐτῶν, συνισταμένη ἐκ ῥακῶν εὐρωπαϊκῶν ὑφασμάτων καὶ ἀγροίκων φυσικῶν κοσμημάτων εἶνε ὅτι δύναται τις νὰ φαντασθῇ γελοιωδέστατον. Οὐχ ἥττον ὡς λεῖψανα φυλῆς δσημέρας ἐκλειπούσης παρέχουσιν οὐ μικρὸν ἐνδιαφέρον εἰς τὸν παρατηρητήν. Ἐρχονται δὲ εἰς τὴν χώραν τῶν Μορμόνων ἱκανῶς πολυαριθμοὶ ἔτι, καθότι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ Utah ὑπερβαίνει τὰς 10,000. Καὶ ἐκ μὲν τῶν πέριξ τῆς μορμονικῆς πρωτεύουσος ἔχουσιν ἐκλίπει ἐντελῶς, ἀλλ' οὐχ ἥττον ἐξἄκολουθοῦσι προσερχόμενοι μακρόθεν εἰς τὴν πόλιν, εἴτε χάριν ἀγορᾶς, εἴτε πρὸς πώλησιν τῶν πενιχρῶν αὐτῶν προϊόντων. Ἀμα δὲ ἀφικνούμενοι ἱδρῶσιν τὰς σκηνὰς αὐτῶν ἐγγὺς τῆς εἰσόδου τῆς πόλεως κατ' ἀρχαῖον ἔθος, ὅπως παραμείνωσιν ἐπὶ τινα χρόνον. Ἀξιοθαύμαστος εἶνε ἡ περὶ τὸ ἱπεύειν ἐμπειρία αὐτῶν, διότι ἀπλοῦν μόνον σχοινίον τοῖς ἀρκεῖ ὥπως ὀδηγῶσιν ἵππον, χαλινὸς δὲ

καὶ ἐρίππιν εἰσι πράγματα ἄγνωστα αὐτοῖς. Κατὰ τοῦτο οὐδ' αὐτοὶ οἱ Κιρκάσιοι δύνανται νὰ παρβληθῶσι πρὸς αὐτοὺς. Οἱ Μορμόνοι δικτελοῦσιν εἰς λίαν φιλικὰς σχέσεις πρὸς αὐτοὺς, ἐκ τοῦτου δὲ υποπτεύουσι τινὲς ὅτι εἶχον μυστικὴν μετ' αὐτῶν συμμάχιν κατὰ τῆς τελευταίας μεταναστεύσεως, ἥτις εἶχε λάβει ἐπιτρόπους δικτάσεις, ὅτε εἰς τὰ πρὸς νότον τῆς ἀγίας πόλεως ὄρη εἶχον ἀνακαλυφθῆ μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ ἐγγύς κειμένῳ φρουρίῳ Douglas ἐδρεύει πάντοτε στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα, ἵκανὸν ἵνα κρατῇ εἰς τάξιν τοὺς τε Μορμόνους καὶ τοὺς Ἰνδοὺς.

Ἡ περὶ τὴν μορμονικὴν πρωτεύουσιν κοιλάς ἔχει ἱκανὰ τὰ ἀξιοθέατα μέρη, ἀλλ' ὁ περιηγητὴς ὁ περιουδύων τὴν γῆν εὐρίσκει πολλαχού πολὺ ἀξιολογώτερα ἵνα σταματήσῃ τὰ βλέμματά του. Οὐχ ἥττον ἡ πολιτεία Utah κέντηται τὸ ὅλως ἔκτακτον καὶ ἀξιοθέατον, τοῦτο δ' εἶνε ἡ *Almuṛā Almuṛa* καὶ τὰ ἐν αὐτῇ λουτρά, κατεσκευασμένα κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Ὀστένδης τῆς Τρουβίλλης. Λούονται δὲ ἐν αὐτῇ ἀναμῆξ, ἄνευ διακρίσεως φύλου ἢ ἡλικίας. Ἐνῷ ἐπὶ τῆς ξυλίνης ἀποβάθρας, ἥτις εἰσχωρεῖ εἰς τὴν λίμνην, περιφέρονται οἱ θεαταί, κάτω ἐν τῇ λίμνῃ αἱ χαριέσταται Μορμονίδες κολυμβῶσι, καταδύνονται, καὶ παίζουσι κυνηγούμεναι καὶ πλῆττουσι τὰ ὕδατα, ὡς αἱ Νηρηίδες τοῦ μύθου. Νεανίαι καὶ νεάνιδες ἀμιλλῶνται περὶ τὰς καταδύσεις καὶ ἄλλας κολυμβητικὰς ἀσκήσεις, ἐνῷ παρέχει εὐστροφὴς τις Μορμόνος βοήθει εὐλαβῶς τὴν πολυάριθμόν του οἰκογένειαν ἵνα μάλιστα νὰ ἐπιπλήρῃ. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ὕδωρ διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσαν μεγάλην ποσότητα ἁλματος ὑποβαστάζει καλῶς τοὺς πλέοντας, καὶ πρὸς τοῦτο εἶνε διαυγέστατον, οὐδεμία λεπτομέρεια τῆς ἀστείας σκηνῆς διαφεύγει τὸ βλέμμα τοῦ περιέργου θεατοῦ. Καὶ κατὰ μὲν τὴν κορυφότητα τῶν στολῶν δὲ φέρουσιν αἱ λουόμεναι, τὰ λουτρά τῆς Ἀλμουῤας Λίμνης οὐδαμῶς ὑπολείπονται τῶν ἄλλων, κατὰ τὰ ἄλλα ὅμως ὑστεροῦσι πολὺ ἔτι. Ἐν μόνον κατὰ τὴν ἀσπιδίαν ὑπάρχει ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, καὶ παρ' αὐτὸ καπηλεῖόν τι, ἐν ᾧ δύναται τις ἀντὶ ἐματοστῶν τινῶν νὰ εὕρῃ ἀναψυκτικόν τι ποτόν· ἐπὶ δὲ τῆς ἄμμου σειρὰ ξυλίνων παραπηγμάτων διὰ τοὺς λουομένους, καὶ τέλος ὁ σιδηροδρομικὸς σταθμός. Ἡ μετὰ τῆς πόλεως συγκοινωνία γίνεται διὰ τινος κλάδου τοῦ σιδηροδρόμου, ἐνεργεῖται δὲ ἀπλούστερον ἔτι ἢ ὡς ἐν γένει συμβαίνει ἐν Ἀμερικῇ. Ἡ ἀμαξοστοιχία δὲν σταματᾷ εἰς τοὺς δύο σταθμούς, εἰς οὓς προσεγγίζει, ἀλλὰ μόνον ἐπιβαρύνει τὸν δρόμον τῆς, ὁ δὲ ἐπιβάτης εὐρίσκεται εἰς τὸ φοβερὸν δίλημμα ἢ νὰ εἰσπῇ δῆσιν μὲ κίνδυνον νὰ συντριβῇ, ἢ... νὰ ἐγκαταλειφθῇ ὑπὸ τῆς ἀμαξοστοιχίας.

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ].

Λ*

ΑΛΕΚΤΡΥΟΝΟΜΑΧΙΑΙ ΕΝ ΜΑΔΡΙΤΗ

Ἐν τῶν περιεργότερων θεαμάτων ἐν Μαδρίτῃ εἶνε αἱ ἀλεκτρυονομαχίαι.

Εὐρισκόμενος αὐτόθι, ἀνέγνων ἡμέραν τινα ἐν τινὶ ἐφημερίδι τὴν ἐπομένην εἰδοποίησιν·

«Ἐν τῇ αὐρίῳ δοθησομένῃ παρκατάσει ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ de Gallos de Recoletos γενήσονται σὺν τοῖς ἄλλοις δύο ἀλεκτρυονομαχίαι, ἐν αἷς πολλοὶ θέσουσιν ἀλέκτορες τῶν γινώσκων ἐμμανῶν περὶ τὰ τοιαῦτα Francisco Calderon καὶ Don José Diez. Ἐλπίζεται ὅτι ἡ δικασκῆδαις θὰ εἶνε ζωηροτάτη». Τὸ θέαμα ἤρχιζε τὴν μεσημβρίαν, ὥστε ἀπεφάσισα νὰ ὑπάγω. Ἡ χάρις καὶ ὁ ἰδιότροπος βυθὸς τοῦ θεάτρου τοῦτου μὲ κατέπληξεν. Ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς ἐξοχικὸν κιόσκιον εἰ καὶ δύναται νὰ περιλάβῃ χίλις περίπου ἄτομα. Τὸ σχῆμα εἶνε ἀκριβῶς κυλινδρικόν, ἐν τῷ μέσῳ ὑψοῦται ἡ τηλία, εἶδος ἐξέδρας κυκλικῆς ἐχούσης ὕψος δώδεκα περίπου ποδῶν, κεκαλυμμένης διὰ πρασί-νου τάπητος καὶ περιπεφραγμένης ὑπὸ σιδηρῶν κιγκλίδων ὕψους μετρίου. Ἡ τηλία ἀποτελεῖ τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ συνάπτονται αἱ τῶν ἀλεκτρυόνων μάχαι. Μεταξὺ τῶν ῥάβδων τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων ἐκτείνεται δίκτυον ἐκ σύρματος, παρεμποδίζων τὴν φυγὴν τῶν ἀλητῶν. Πέριξ δὲ τοῦ οἴωνε τοῦτου κλωβοῦ, οὗ τὸ ἐκ σιδηρῶν ἔδαφος εἶνε εὐρύχωρον ὡς τράπεζα ἐστιατορίου, ὑπάρχει ἐν κύκλῳ σειρὰ ἐδρῶν, καὶ ὁπισθεν αὐτῆς ἑτέρα δολίχον ὑπερκειμένη, ἀμφοτέραι δὲ αἱ σειραὶ αὗται καλύπτονται ὑπὸ ἐρυθροῦ ὑφάσματος. Ἐπὶ τῶν πλαίστων ἐμπροσθίων ἐδρῶν εἰσι γεγραμμένοι μεγάλῳις γράμμασιν αἱ λέξεις: *Presidente, secretario*, καθὼς καὶ ἄλλοι τίτλοι τῶν ἀπαρτιζόντων τὸ δικαστήριον τῶν ἐλλανοδικῶν. Ὑπεράνω τῶν σειρῶν τούτων ὑψοῦνται τὰ δημόσια θρανεῖα, τὰ ὅποια εἰσι τεθειμένα κατὰ βαθυτάτας, δικηκούσας μέχρι τῶν ἄκρων, ἐνθα δικαιοῦνται στοὰ ἐπὶ δέκα ἐλαφρῶν κίωνων στηριζομένη. Τὸ φῶς εἰσέρχεται ἄνωθεν. Τὸ ζωηρὸν ἐρυθρὸν χρῶμα τῶν ἐδρῶν τῶν κριτῶν, τὰ ἐπὶ τῶν τείγων ἀπεικονισμένα ἄνθη, οἱ κίονες, τὸ φῶς, ὁ ἀὴρ ἐν γένει τοῦ θεάτρου, παριστῶσι καινόν τι καὶ γραφικόν, ὅπερ εὐαρεστεῖ καὶ τέρπει. Κατὰ πρῶτον ὄψιν φαίνεται ὅτι εἰς τὸ μέρος τοῦτο προώρισται μᾶλλον νὰ ἀντηχήσῃ εὐφρόσυνός τις μουσικῆ, ἢ νὰ ἀκουσθῶσιν οἱ ἀπαίσιτοι κρωγμοὶ ἀλληλοσφαιζομένων πτηνῶν.

Ὅτε εἰσῆλθον, ὑπῆρχεν ἡδὴ ἐκεῖ ἑκατοστὸς τις προσώπων. «Τί ἄνθρωποι εἶνε αὐτοί;» εἶπον κατ' ἐμαυτόν. Τῇ ἀληθείᾳ, οἱ θαυῶνες τοῦ ἀμφιθεάτρου τῶν ἀλεκτρυόνων δὲν ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς τῶν ἄλλων θεάτρων. Εἶνε κῆρυα ἰδιόρρυθμον, ὅπερ μόνον ἐν Μαδρίτῃ βλέπει τις. Οὕτε γυναικες, οὕτε παῖδες, οὕτε στρατιῶται ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα, ἀλλ' οὕτε καὶ ἐργάται, καθόσον αἱ παραστάσεις δίδονται καθ' ἡμέρας ἐργασίμους καὶ ἐν ὥρᾳ ἀκαταλλήλῳ. Καὶ ὅμως ἐν τῷ ἀμφιθεά-

τρῳ τούτῳ βλέπει τις ποικιλίαν ὄψεων, ἐνδυμασιῶν καὶ στάσεων μεγαλειτέρων ἢ ἐν πάσῃ ἄλλῃ συναθροίσει. Οἱ ἐν αὐτῷ συγχάζοντες εἰσὶν ἄνθρωποι μὴ ἔχοντες τί νὰ πράξωσι καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, τουτέστιν ἠθοποιοὶ μὲ μακρὰς κόμας καὶ μὲ περωτὸν πῖλον, ταυρομάχοι φέροντες ἐρυθρὰν ταινίαν περὶ τὴν ὀφρύν, φοιτῆται, ὧν ἡ ὄψις φέρει ἔχνη νυκτὸς διελθούσης ἐν χαρτοπαιγνίῳ, ἔμποροι ἀλεκτρυόνων, κομποὶ νεανίαι, κύριοι προβεβηκότες καὶ τέλος οἱ διοργανῶται τοῦ θεάματος φέροντες μελανὴν ἐνδυμασίαν μετὰ χειροκτιῶν μαύρων καὶ μεγάλων λαιμοδετῶν. Οἱ τελευταῖοι ἵσταντο περὶ τὸν κλωβόν. Ἀπωτέρω βλέπει τις Ἀγγλον τινα, ἄεργόν τινα ἐξ ἐκείνων, οὓς παρὰ τῆς πανταχοῦ, τοὺς ὑπηρετάς τοῦ ἀμφιθεάτρου, κυρίαν τινα ὑπόπτου ἐξωτερικοῦ, ἀστυνομικὸν κλητῆρα. Ἐξαιρουμένων τῶν ξένων καὶ τοῦ κλητῆρος, οἱ λοιποὶ, κύριοι, ταυρομάχοι, ἔμποροι, ἠθοποιοὶ, γνωρίζονται ἅπαντες, καὶ συνομιλοῦσιν ὅλοι περὶ τῶν ἰδιοτήτων τῶν ὑπὸ τοῦ προγράμματος τοῦ θεάτρου ἀγγελοθέντων ἀλεκτρυόνων, περὶ τῶν στοιχημάτων τῆς προτερίας, περὶ τῶν κατὰ τὴν μάχην συμβάντων, περὶ τῶν ποδῶν, περὶ τῶν πληκτρῶν, περὶ τῶν ῥαμφῶν, τραυματίων κτλ. τῶν μαχητῶν, ἐκθέτοντες τὸ πλοῦσιον λεξιλόγιον τῆς τέχνης των, καὶ μνημονεύοντες τῶν κανόνων, τῶν παραδειγμάτων, τῶν ἀλεκτρυόνων τῶν παρελθόντων ἑτῶν, τῶν μαχῶν, καὶ τῶν περιφύμων νικῶν καὶ ἡττῶν.

Τὸ θέαμα ἤρχισε κατὰ τὴν ὀρισμένην ὥραν. Ἀνθρωπὸς τις παρουσιάσθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀμφιθεάτρου κρατῶν χάρτην ἐν τῇ χειρὶ καὶ ἤρξατο ἀναγινώσκων. Γενικὴ ἐπεκράτησε σιωπὴ. Ἀέγνω δολιχερὸν σειρὰν ἀριθμῶν ὑποδηλούντων τὸ βᾶρος τῶν διαφορῶν ζευγῶν, ἅπερ ἐμελλον νὰ πολεμήσωσι, καθόσον, λαμβανομένου τοῦ μέσου ὀρου, οἱ ἀλέκτορες δὲν ἀφείλουσι νὰ ζυγίζωσιν ὁ μὲν πλεόν τοῦ δὲ πέραν μέτρου τινὸς ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ κώδικος τῆς τέχνης. Οἱ διάλογοι ἐπανήρχισαν, εἴτα ἔπαυσαν αὐθις πάραυτα. Ἀκολούθως προὐχώρησεν ἄλλος τις φέων ὑπὸ μάλης δύο κιβώτια στρογγύλα. Ἦνοιξε μίαν θύραν τῶν κιγκλίδων, ἀνέβη ἐπὶ τῆς τηλίας καὶ ἐναπέθηκε τὰ δύο κιβώτια εἰς τοὺς δύο δίσκους πλαστιγῆς ἐκ τῆς στέγης ἀνηρτημένης. Δύο μάρτυρες ἐβεβαιώθησαν περὶ τῆς ἰσότητος τῶν βαρῶν. Ὅλοι ἐκάθησαν. Ὁ πρόεδρος κατέλαβε τὴν θέσιν του, ὁ δὲ γραμματεὺς ἔκραξε «*Σιωπὴ!*» Ὁ ζυγοστάτης καὶ ἕτερος ὑπηρετῆς ἔλαβον ἕκαστος ἐν κιβώτιον, ὅπερ ἐκόμισαν εἰς τὰς δύο ἀντικειμένους εἰσόδους τοῦ περιφράγματος, καὶ ἠνέφξαν συγχρόνως ἀμφοτέρω. Οἱ ἀλεκτρυόνες ἐξῆλθον τῶν κιβωτίων, αἱ δὲ θύραι ἐκλείσθησαν ἐκ νέου. Οἱ θεαταὶ ἐτήρησαν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς σιγὴν βαθεῖαν.

Ἦσαν δύο ἀνδραλούσιοι ἀλεκτρυόνες ἀγγλικοῦ γένους, ἵνα μεταχειρισθῶ τὸν περίεργον ὀρισμὸν, ὃν μοὶ ἔδωκε παρακαθήμενος θεατῆς, ὑψηλοῦ, κατι-

σχοι, εὐθεῖς ὡς ἄτρακτοι, μετὰ μακροῦ εὐκινήτου λαιμοῦ, ἐντελῶς ἄπτεροι κατὰ τὰ κατώτερα μέρη καὶ ἄνω τοῦ στήθους, ἄνευ λόφων, μικροκέφαλοι καὶ ἔχοντες ὀφθαλμοὺς τεκμηριώοντας τὸν πολεμικὸν αὐτῶν χαρακτήρα. Οἱ θεαταὶ ἐξήτασαν αὐτοὺς μετὰ προσοχῆς χωρὶς οὐδὲν νὰ εἰπῶσιν. Οἱ ἀγῶσιμοί, κατὰ τὰς βραχυχρονίους ταύτας στιγμὰς, ἐκ τῶν χρωμάτων, τοῦ σχήματος, τῶν κινήσεων τῶν δύο ζώων κρίνουσι τίς ἐστὶ πιθανῶς ὁ νικητῆς. Ἀκολούθως προτείνουσι τὰ στοιχήματα. Ὡς ἕκαστος ἐννοεῖ, ἡ κρίσις τῶν αὐτῶν εἶνε λίαν ἀβεβία, ἀλλ' ἡ ἀβεβαιότης πρὸ πάντων παρέχει ζωηρότητα εἰς τὸ παιγνίδιον. Αἶφνης ἡ σιωπὴ διακόπτεται δι' ἐκρήξεως φωνῶν.

—«*Un duro por el derecho!—Un duro por el izquierdo!—Va! Tres duros por el negro!—Quatros duros por el pardo—Una onza por el chico!—Va!—Va por el negro!—Va por el pardo!*» —«Ἐν σκοῦδον ὑπὲρ τοῦ δεξιοῦ! —Ἐν ὑπὲρ τοῦ ἀριστεροῦ! —Ἐχει καλῶς! —Τρία σκοῦδα ὑπὲρ τοῦ μαύρου! —Τέσσαρα σκοῦδα ὑπὲρ τοῦ φαιοῦ! —Ὅγδοῦντα φράγκα ὑπὲρ τοῦ μικροῦ! —Ἐχει καλῶς! —Πᾶσι διὰ τὸν μαῦρον! —Πᾶσι διὰ τὸν φαιόν!»

Πάντες ὠρύονται, κινουσι τὰς χεῖρας, δεικνύουσιν ἀλλήλους διὰ τῶν ῥάβδων των, τὰ στοιχήματα διασταυροῦνται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν ἐν ἑκατομύριον φράγκων ἐκτίθεται.

Οἱ δύο ἀλεκτρυόνες κατ' ἀρχὰς δὲν προσβλέπωσιν ἀλλήλους. Ὁ μὲν στρέφεται πρὸς τὸ ἐν μέρος, ὁ δὲ ἄλλος πρὸς τὸ ἕτερον. Κρῶζουσιν, ἐκτείνουσι τὸν λαιμὸν πρὸς τοὺς θεατάς, ὡς ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτοὺς: *Τί θέλετε;* εἴτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον, χωρὶς νὰ φαίνωνται ὅτι παρετηρήθησαν, προσεγγίζουσιν ἀλλήλους οὕτως, ὥστε θὰ ἐλεγέ τις ὅτι ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ζητεῖ νὰ προκαταλάβῃ τὸν ἄλλον ἐξαίφνης. Πάραυτα, μὲ τὴν ταχύτητα ἀσφαπῆς, συγκρούονται εἰς τὸν ἀέρα καὶ πίπτουσιν αὐθις, διαχέοντες περὶ αὐτοὺς νέφος πετρῶν. Μετὰ τὴν πρώτην σύγκρουσιν, σταματῶσι καὶ μένουσιν ὥστε καρφωμένοι εἰς τὸ ἔδαφος ὁ εἰς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου, ἔχοντες προτεταμένον τὸν λαιμὸν, τὰ δὲ ῥάμφη αὐτῶν σχεδὸν ἐφαπτόμενα, ὡς εἰ ἤθελον νὰ ρίψωσι κατ' ἀλλήλων διὰ τῶν ὀφθαλμῶν δηλητήριον. Ἀκολούθως ἀντιμετωπίζονται αὐθις ἀνατινασόμενοι μεθ' ὀρμῆς, μεθ' ὃ αἱ ἐφοδοὶ διαδέχονται ἀλλήλας ἄνευ διακοπῆς. Κτυπῶνται διὰ τῶν ποδῶν, τῶν πληκτρῶν καὶ ῥαμφῶν αὐτῶν, συσφίγγονται διὰ τῶν περὶ τῶν τῶν τοσοῦτον ἰσχυρῶς, ὥστε φαίνονται ὡς εἰς μόνος ἀλεκτρυὼν δικέφαλος. Εἰσδύουσιν ὑπὸ τὴν κοιλίαν ἀλλήλων, ρίπτονται κατὰ τῶν κιγκλίδων τοῦ περιφράγματος, καταδιώκονται, πίπτουσιν, ἔρπουσιν, ἀπαιωροῦνται. Βαθυμὸν τὰ κτυπήματα ἐπέρχονται πυκνότερα, τὰ πετὰ τῆς κεφαλῆς πετῶσι μακρὰν, οἱ λαιμοὶ πορφυρίζουσι, καὶ τὸ αἷμα ῥέει.

Μετὰ ταῦτα κεντῶνται κατὰ τὴν κεφαλὴν, πέριξ καὶ ἐντὸς τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἐκδέρουσιν ἀλλήλους, μὲ τὴν μανίαν δύο οἰστρογηλατουμένων, οἷτινες φοβοῦνται μὴπως τοὺς χωρίσωσι. Νομίζει τις ὅτι γινώσκουσιν ὅτι εἰς ἐκ τῶν δύο ὀφείλει νὰ ἀποθάνῃ. Οὐδεὶς μὲν φωνήν, οὐδένα κρωγμὸν ἐκβάλλουσιν, μόνον δὲ ὁ κτύπος τῶν κινουμένων πτερύγων, τῶν συντριβομένων πτερυγίων, τῶν ἐπὶ τῶν ὀστέων πληττόντων ῥαυμῶν ἀκούεται. Οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀνακωχέουσιν, ἀλλὰ μάχονται μανιωδῶς εὐθὺς πρὸς τὸν θάνατον ἀνενίζοντες.

Οἱ θεαταὶ διὰ προσεκτικῶς ὀφθαλμοῦ παρακολουθοῦσιν ἀπάσας τὰς κινήσεις αὐτῶν, μετρώσι τὰ ἀποσπασθέντα πτερὰ, τὰ τραύματα, ὁ ὄρυθος τῶν φωνῶν ἀξάνει πάντοτε, τὰ δὲ στοιχήματα γίνονται γενναϊότερα. — «Cinco duros por el ebico! — Ocho duros por el pardo! — Veinte duros por el negro! — Va! Va!» (Πέντε σκοῦδα ὑπὲρ τοῦ μικροῦ! Ὁκτὼ σκοῦδα ὑπὲρ τοῦ φαινοῦ! Ἐικοσι σκοῦδα ὑπὲρ τοῦ μαύρου! Πάει! Πάει!)

Κατὰ τινὰ στιγμὴν εἰς τῶν δύο ἀλεκτρούων κάμνει κίνησιν προδίδουσαν τὸ ὑποδέσμευτον τῶν δυνάμεων του, καὶ ἄρχεται δίδων σημεῖα κόπου. Εἰ καὶ ἀνθίσταται πάντοτε, τὰ διὰ τοῦ ῥάμφους αὐτοῦ κτυπήματα εἰσὶ σπανιώτερα, τὰ διὰ τῶν πλήκτρων ἀσθενέστερα, τὰ δὲ πηδήματα αὐτοῦ ὀλιγώτερον ὑψηλά. Φαίνεται ἐννοῶν ὅτι διατρέχει τὸν κίνδυνον τοῦ θανάτου. Δὲν μάχεται πλέον ἵνα φονεύσῃ, ἀλλ' ὅπως μὴ φονευθῇ. Ὁπισθοδρομεῖ, φεύγει, πίπτει, ἀνορθοῦται, ἐπαναπίπτει, κλονίζεται, ὡς ἱλιγγίων. Τότε τὸ θέαμα ἀρχίζει νὰ γίνεταί φρικτῶδες. Ἐνώπιον τοῦ λιποψύχοντος ἐχθροῦ, ὁ νικητὴς καθίσταται ἄγριος καὶ ὠμός. Τὰ διὰ τοῦ ῥάμφους κτυπήματα αὐτοῦ πίπτουσι πυκνὰ, λυσσώδη, ἀνελεήμονα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ θύματος, μὲ τὴν κανονικότητα βελόνης ῥαπτομηχανῆς, ὁ λαίμῳς του διαστέλλεται καὶ συστέλλεται μὲ τὴν ἀκρίβειαν μηχανικοῦ ἐλατηρίου. τὸ ῥάμφος του ἀποσπᾷ τὰς σάρκας, δάκνει αὐτάς καὶ τὰς διασχίζει, ἔπειτα ἐμβυθίζεται ἐν τῇ πληγῇ καὶ ἀνακυλᾷ αὐτήν, ὥσπερ ζητῶν ἵνας κεκρυμμένας. Ἀκολουθῶς πληττεῖ ἐπανειλημμένως τὴν κεφαλὴν, ὡς εἰ ἤθελε νὰ ἀνοίξῃ τὸ κρανίον τοῦ θύματος καὶ νὰ ῥοφήσῃ τὸν ἐγκέφαλόν του. Δὲν ὑπάρχουσι λέξεις δυνάμεναι νὰ ἐκφράσωσι τὴν φρίκην τῶν ἀτερυμόνων καὶ ἀδυσωπήτων τούτων κτυπημάτων. Ὁ ἡττημένος σπαράσσει, φεύγει, τρέχει τῇδε κἀκεῖσε ἐν τῇ φυλακῇ, ἀλλ' ὁ δῆμιος εἶνε ὑπισθὲν αὐτοῦ, πλησίον του, ἐπάνω του, ἀχώριστος ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἡ σκιά του, ἔχων κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς τοῦ φονιάδος, ὡς ἐξομολογητῆς, αἰέποτε πλήσσω, κεντῶν, σχίζων. Ἐχει τι παρρηφερὲς πρὸς ἀκαούργον, πρὸς δῆμιον. Φαίνεται ψελλίζων εἰς τὸ οὖς τοῦ θύματός του, νομίζει τις ὅτι ἕκαστον κτύπημα τὸ συνοδεύει καὶ διὰ μιᾶς ὕβρεως «Ἰδοὺ! Λάβε! Ἐρρε! Ἀπόθانون! Ὁχι, ζήσον! Λάβε κ'

αὐτὸ, καὶ τοῦτο καὶ ἐν ἀκόμῃ!» Ἡ αἰμοβόρος αὐτοῦ λύσσα εἰσχωρεῖ, νομίζετε, εἰς τὰς φλέβας σας, ἡ ἄνθρωπος αὕτη σκληρότης σας ἐμπνέει κατ' αὐτοῦ ἐκδίκησιν· θέλετε νὰ τὸν πνίξετε εἰς τὰς χεῖράς σας, νὰ κατασυντρίψετε τὴν κεφαλὴν του ὑπὸ τοὺς πόδας σας. Ὁ ἡττηθεὶς ἀλέκτωρ, ὅλως αἰμοσταγῆς, ἄπτερος, κλονιζόμενος, ἀποπειράται εἰσέτι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπιθεῖν τινὰ, δίδει κτύπημα τι διὰ τοῦ ῥάμφους καὶ φεύγει, φεύγων δὲ κρύπτεται ἐπὶ τῶν κικλιδίων τοῦ περιφράγματος ζητῶν σωτηρίαν.

Οἱ στοιχηματίζοντες ἐξάπτονται καὶ ὠρόνται ἔτι σφοδρότερον. Δὲν δύνανται πλέον νὰ στοιχηματίσωσιν ἐπὶ τῆς πάλης, στοιχηματίζουσιν ὅμως ἐπὶ τῆς ἀγωνίας. — «Cinco duros à que non tira tres veces! Tres duros à que no tira cinco! Quatro duros à que no tira dos!» — Va! — Va!» (Πέντε σκοῦδα ὅτι τὸ θῦμα δὲν θὰ ἀποπειραθῇ πλέον τρεῖς ἐφοδούς! — Τρεῖς σκοῦδα ὅτι δὲν θὰ ἐπιχειρήσῃ πλέον πέντε! — Τέσσαρες σκοῦδα ὅτι δὲν θὰ ἐπιχειρήσῃ πλέον δύο! — Πάει! — Πάει!).

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἤκουσα λέξιν, ἥτις μοι προξένησε φρίκισιν. «Es ciego!» (εἶνε τυφλός!).

Προσῆγγισα εἰς τὸ περίφραγμα, παρετήρησα τὸν ἡττηθέντα καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπον μετὰ φρίκης. Δὲν εἶχε πλέον οὔτε δέρμα, οὔτε ὀφθαλμούς! Ὁ λαίμῳς του ἔμεινεν ὅσπου μόνον αἰμοστάζον, ἡ κεφαλὴ του μετεβλήθη εἰς κρανίον γυμνόν, αἱ πτέρυγές του, ἐλαττωθεῖσαι εἰς τρία ἢ τέσσαρα πτερὰ, ἐσύροντο ὡς δύο ῥάκη. Ἐκίνετο ἀδύνατον νὰ ἐμπορέσῃ ἀκόμῃ νὰ ζήσῃ καὶ νὰ περιπατήσῃ, δὲν εἶχε πλέον μορφὴν ἀλέκτορος. Καὶ ὅμως τὸ λείψανον τοῦτο, τὸ τέρας αὐτὸ, ὁ ἀνδρὴς οὗτος αἰματόεις σκελετὸς ἠμύνετο ἀκόμῃ, ἠγωνίζετο ἐν τῇ σκότει, κινῶν τὰς δύο γυμνάς πτέρυγας του ὡς δύο ἀκρωτηριασθέντα μέλη, μηχανὸν τὴν κατεσκληρότα λαίμῳς του, τινάσσον τὸ κρανίον του εἰς τὸν ἀέρα, πλανώμενος τῇδε κἀκεῖσε, ὡς τὰ νεογέννητα κυνάρια. Ἡ θέα του ἐνέπνεεν ἀηδίαν ἅμα καὶ φρίκην. Ἡμικεῖνον τοῦς ὀφθαλμούς μου, ὅπως συγκεχυμένως μόνον τὸν ὀφθαλμῶν. Ὁ δῆμιος ὅμως ἐξηκολούθει νὰ κεντᾷ τὰς βλέπας, νὰ σκάπτῃ τὰ διάκενα κοιλώματα τῶν πληγῶν, νὰ ἐμπήγῃ τὸ δξύ ῥάμφος του ἐντὸς ὀφθαλμῶν, νὰ ἐμπήγῃ τὸ δξύ ῥάμφος του ἐντὸς τοῦ γυμνοῦ κρανίου! Δὲν ἐμάχετο πλέον, ἀλλ' ἐρρυκάνιζε τὸν ἀντίπαλόν του. Θὰ ἔλεγε τις ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὸν κατατάμῃ εἰς τεμάχια χωρὶς νὰ τὸν φονεύσῃ. Ἐνίοτε μὲν δσάκις τὸ θῦμα ἔμεινε πρὸς στιγμὴν ἀκίνητον, προσέκλινεν ἵνα παρατηρήσῃ αὐτὸ μὲ προσοχὴν ἀνατόμου. Ἄλλοτε δὲ ἀπεμακρύνετο καὶ ἐθεώρει ὑψηλόθεν δεικνύων τὴν ἀδιαφορίαν νεκροθάπτου. Ὑστερον ἐπανήρχετο, ἀκόρεστος ὡς ἔχιδνα, ἵνα πληξῇ, σχίσῃ, ῥοφήσῃ λυσσωδέστερον ἢ τὴν πρώτην φοράν. Τέλος δ' ὑποχωρεῖ, σταματᾷσας αἰφνης, ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἡ κεφαλὴ του ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, οἶονεῖ ὑπὸ ὕπνου

καταληφθεὶς, ὁ δὲ δῆμιος ἐστάθη παρατηρῶν αὐτὸν ἀσκαρδαμυκτῇ.

Τότε αἱ φωναὶ ἐδιπλασιάσθησαν. Δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ στοιχηματίσωσιν ἐπὶ τῶν σπαράγμων τῆς ἀγωνίας, ἀλλ' ἐστοιχηματίζον ἐπὶ τῶν συμπτωμάτων τοῦ θανάτου. — «Cinco duros à que no levanta mas la cabeza! — Dos duros à que la levanta! Tres duros à que la levanta dos veces! Va! — Va!» (Πέντε σκοῦδα ὅτι δὲν θὰ σηκώσῃ πλέον τὴν κεφαλὴν! Δύο σκοῦδα, ὅτι θὰ τὴν σηκώσῃ! Τρεῖς σκοῦδα ὅτι θὰ τὴν σηκώσῃ δις! Πάει! — Πάει!).

Ὁ ἐτοιμοθάνατος ἀλέκτωρ ὕψωσεν ἡσύχως τὴν κεφαλὴν! Ἀλλ' ὁ ἐπιτηρῶν δῆμιος διηύθυνε ταχὺς κατ' αὐτοῦ ὀυέλαν κτυπημάτων. Αἱ κρυγαὶ ἐξεργάγησαν αὐτοῦ. Τὸ θῦμα ἔκαμιν εἰσέτι ἐλαφρὰν κίνησιν, ἥτις νέαν προδικάσεως χάλαζαν ἐπιθέσεως! Ἐξέβαλεν αἷμα ἐκ τοῦ ῥάμφους, ἐταλαντεύθη ὀλίγον καὶ ἔπεσεν! Ὁ δὲ νικητὴς, ὡς τις ἄνθρωπος, ἤρξατο ἔλθων. Τότε ἤλθεν ὑπερέτης, ὅστις τοὺς ἀπέσυρεν ἀμφοτέρους.

Ἀπαντες οἱ θεαταὶ ἠγέρθησαν, παταγώδης δὲ διάλογος συνήφη. Οἱ μὲν νικηταὶ σκώπτοντες, οἱ δὲ ἡττηθέντες βλασφημοῦντες, ἐσχολιάζον ἀμφοτέρως τὰς ἀρετὰς τῶν ἀλεκτρούων καὶ τὰ ἐπιεισόδια τῆς πάλης. Οἱ μὲν ἔλεγον. «Buena pelea! buenos gallos!», οἱ δὲ «Gallos malos! No valen nada!» κτλ.

— «Scutarse, caballeros!» (Καθίστατε, κύριοι), ἐφώνησεν ὁ πρόεδρος. Οἱ πάντες ἐκάθισαν, νέα δὲ ἤρξατο μάχη.

Ἐρριψα βλέμμα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ ἐξήλθον. Ἰσως διστάσῃ τις νὰ τὸ πιστεύσῃ, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι τὸ θέαμα τοῦτο μοι ἔκαμιν περισσοτέρην φρίκην ἢ ἡ πρώτη ταυρομαχία. Δὲν εἶχον ἰδεῖν τηλικαύτης ἀγριότητος. Δὲν ἐπίστευον, πρὶν ἢ ἤελον βεβαιωθῇ διὰ τῶν ὁμμάτων μου, ὅτι ζῶν τι, ἀφοῦ ἤθελε περιαγάγει ἕτερον εἰς πλήρη ἀδύνατον, θὰ ἠδύνατο νὰ βασανίσῃ, σπαράξῃ καὶ καταξέσχισῃ αὐτὸ διὰ τοιοῦτου τρόπου, κορεννύον ἐπ' αὐτοῦ τὴν λύσσαν τοῦ μίσους καὶ τὸν πόθον τῆς ἐκδίκησεως. Δὲν ἐπίστευον ὅτι ἡ μανία ζῶου ἠδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ παρουσιάσῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀνθρωπίνης κακίας τῆς μᾶλλον ἀδυσωπήτου. Καὶ σήμερον ἀκόμῃ, εἰ καὶ πολὺς παρήλθεν ἔκτοτε χρόνος, δσάκις ἐνθυμηθῶ τὸ θέαμα τοῦτο, ἀποστρέφω ἀκουσίως τὸ πρόσωπον, ὅπως ἀποφύγω, οὕτως εἰπεῖν, τὴν θέαν τοῦ ψυχορραγοῦντος ἀλέκτορος, οὐδέποτε δὲ μοι συμβαίνει νὰ θέσω τὴν χεῖρα ἐπὶ περιφράγματος χωρὶς νὰ χαμηλώσω τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι μέλλω νὰ ἶδω τὸ ἔδαφος κεκαλυμμένον ὑπὸ πτερυγίων καὶ αἵματος. Ἐὰν μεταβῇτε εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ἀκολουθήσατε τὴν συμβουλὴν μου: εὐχαριστηθῆτε μὲ μόνως τὰς ταυρομαχίας.

[Ἐκ τοῦ ἱταλικοῦ].

1*

Σημειώσεις

ΠΕΡΙ ΤΙΝΩΝ ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Ἡ διάδοσις ὅσον ἐνέστι προχειροτέρων καὶ ἀσφαλεστέρων ἀπολυμαντικῶν μέσων ἀποτελεῖ σήμερον ἀπανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμέου κόσμου σπουδαίαν κοινωνικὴν ἀνάγκην. Αἱ περιστάσεις καθ' ἃς δέον νὰ γίνηται χρῆσις τῶν μέσων τούτων εἰσὶ ποικίλαι, καθ' ἑκάστην δ' ἡ ἐπιστήμη μελετᾷ εἰδικῶς τὰς πρὸς τὰ ὑγιεινὰ ταῦτα ζητήματα σχετιζομένης λεπτομερείας.

Ἐκ τῶν ἀρίστων ἐπὶ τοῦ προκειμένου παραγγεμάτων εἰσὶ καὶ τὰ κατωτέρω, ἐξαγόμενα ἐκ τινος ἐκθέσεως ἐπιτροπῆς ὑπὸ τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως διορισθείσης καὶ συγκροτηθείσης ὑπὸ τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν Liebreich, Schur καὶ Wichelaus. Ἰδοὺ ἐν συνόψει ταῦτα.

Εἰς τὰ μέρη τὰ περιέχοντα διαχωρήματα ἀνθρώπων ἢ ζώων, ἢ λείψανα ὀργανικῶν οὐσιῶν, νὰ γίνηται χρῆσις φανικοῦ ὀξέος ἐν διαλύσει ἢ ὑπὸ μορφὴν κόνεως, θειικοῦ σιδήρου ἢ ἐτέρων ἀλάτων.

Οἱ ἐπίδεσμοι, ὁ μοτὸς καὶ ἐν γένει τὰ ῥάκη, ὧν ἐγένετο χρῆσις δι' ἀσθενεῖς, δέον νὰ καίωνται ἢ νὰ θάπτονται μεθ' ὑπερμαγγανικῆς ποτάσης.

Εἰς τὰ κλεισμένα μέρη, ὅπου εὐρίσκονται συνηθροισμένα πολλὰ πρόσωπα, νὰ χρίωνται οἱ τοῖχοι διὰ φανικοῦ ὀξέος καὶ ἀσβεστοῦ, καὶ νὰ καθαίρωνται διὰ διαχύσεως ἀτμῶν ὀξικοῦ ὀξέος.

Εἰς τὰς αὐλὰς τῶν νοσοκομείων, τῶν στρατώνων, τῶν ἐκπαιδευτηρίων, εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης, εἰς τὰ νεκροταφεῖα, κατ'ἀλληλα ἀπολυμαντικὰ εἶναι τὸ χλωροῦχον τιτάνειον, ἢ ἀσβεστος καὶ ζωηρὰ φυτεία.

Τὸ πόσιμον ὕδωρ (ὅταν θεωρῆται ὑποπτον), δέον νὰ βράζῃται καὶ νὰ προστίθενται εἰς αὐτὸ μικραὶ ποσότητες ὑπερμαγγανικῆς ποτάσης.

Τὰ λιμνάζοντα ὕδατα ἀπολυμαίνονται διὰ τοῦ φανικοῦ ὀξέος, διὰ μίγματος συγκευμένου ἐκ τιτάνου, ἐκ χλωροῦχου μαγγανησίου καὶ ἀσφάλτου, ἢ διὰ θειικῆς ἀργίλου.

Τὰ μεμολυσμένα πανικὰ πλύνονται δι' ὕδατος ἐν ᾧ κατεμείχθη φανικὸν δξύ.

Τὰ ἐνδύματα ἀπολυμαίνονται ἐν θερμότητι 100° ἕως 120° (ἐκατονταβάθμου), ἐν κοινῷ κλιβάτῳ.

Τὰ ἄτομα, ὅσα ἐμολύνθησαν διὰ συγχρωτίσεως, πλύνονται μετὰ διαλύσεως ὑπερμαγγανικῆς ποτάσης.

Δέον νὰ παρασκευάζωνται αἱ πρὸς ἀπολύμανσιν χρησιμεύουσαι ὕλαι ὡς ἐξῆς.

Ἡ διάλυσις τῆς ὑπερμαγγανικῆς ποτάσης παρασκευάζεται κατὰ τὴν ἀναλογίαν 1 πρὸς 100. Ἐπίσης καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ φανικὸν δξύ.

Ἡ φανικώδης κόνις ἀπαρτίζεται ἐξ 100 μερῶν οὐσιῶν ἀδιαφόρων (matières inertes), οἷαι γύψος, ἄμμος, ξινίσματα ξύλου, κόνις ἀνθρακος, καὶ 1 μέρος φανικοῦ ὀξέος. Προτιμότερα ὡς ὕλη φαίνεται ὁ ἀνθραξ.

Πρὸς ἐπίκρισιν τῶν τοίχων λαμβάνομεν 100 μέρη ὑδατὸς ἀσβεστοῦ καὶ 1 μέρος φανικοῦ ὀξέος.

Ἡ διάλυσις τῆς χλωροφύλλου τιτάνου γίνεται καὶ αὕτη κατ' ἀναλογίαν 1 πρὸς 100.

Τὰ ἀνωτέρω δύναται εὐκόλως νὰ ἐκτελέσῃ πᾶς τις, ἄλλα μὲν μόνος, ἄλλα δὲ τῇ συνδρομῇ παντὸς φαρμακοποιοῦ. Σημειοῦμεν δ' ὅτι ἡ πείρα κατέδειξεν ὡς πρὸς τὰς ἀνωτέρω παρασκευὰς ἀσφαλές ἐστιν τὴν ἀναλογίαν τοῦ 2:100 ἀντὶ τοῦ 1:100.

**

ΥΔΑΤΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΣ

Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, ὅτε μέγας καὶ πάλιν ἐγένετο λόγος περὶ προμηθείας ὑδατος διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, παρέχομεν τὰς ἐξῆς περὶ ὑδατος σημειώσεις.

Ἐκαστον ἄτομον καταναλίσκει κατὰ μέσον ὅρον 2 λίτρας (1 λίτρα ἔστι πρὸς 312 δράμια) καθ' ἑκάστην ὕδατος διὰ πόσιν καὶ παρασκευὴν τοῦ φαγητοῦ, 18 δὲ λίτρας διὰ τὰς ἄλλας αὐτοῦ ἀνάγκας. Ὑπολογίζουσι πρὸς τούτοις δι' ἑκαστον ἵππον καθ' ἑκάστην 75 λίτρας, διὰ τὸν καθαρισμὸν ἐκάστης ἀμάξης καθ' ἡμέραν 50 λίτρας, διὰ κατάρεγμα ἐκάστου τετραγωνικοῦ μέτρου ὁδοῦ ὁδοῦ μίαν λίτραν· ἐν Παρισίοις κατὰ τοὺς μεγάλους καύσωνας τὸ κατάρεγμα τοῦτο ἐκτελεῖται τρεῖς τῆς ἡμέρας. Διὰ δὲ τὸν καθαρισμὸν τῶν ὑπονόμων δαπανῶνται κατὰ κρουνὸν 5000—6000 λίτραι καθ' ἑκάστην.

Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν λαμβάνει κατὰ τὰς τελευταίας καταμετρήσεις ἐκ τῆς δεξαμενῆς αὐτῆς 14 ὀκάδας ὑδατος περίπου ἥτοι 5600 δράμια. Ἐν δὲ δράμιον ὑδατος σημαίνει κατὰ συνθήκην τὸ ποσὺν τοῦ ὑδατος, τὸ ὁποῖον ῥέον ἐπὶ 24 ὥρας δύναται νὰ πληρώσῃ δεξαμενὴν χωρητικότητος ἐνὸς κυβικοῦ μέτρου, ἥτοι 1 δράμιον ὑδατος παρέχει 780 ὀκάδας ἥτοι 1000 λίτρας ὑδατος εἰς 24 ὥρας· τὰ 5600 δράμια λοιπὸν τῆς δεξαμενῆς ἀντιστοιχοῦσι πρὸς 5,600,000 λίτρας ἀνὰ 24 ὥρας.

Ὑπολογιζομένων εἰς 75000 τῶν κατοίκων τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς 20 λίτρας κατὰ τ' ἀνωτέρω τοῦ ἀναγκαίου εἰς ἑκαστον τούτων ὑδατος, ὑπολείπονται διὰ πάσας τὰς λοιπὰς χρεῖας τῆς πόλεως μόνον 4,000,000 λίτραι ἀνὰ 24 ὥρας.

Ἐννοεῖται ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ οὗτοι ἰσχύουσιν ἂν ἡ ποσότης τῶν 14 ὀκάδων ᾖ ἀκριβής.

Κατωτέρω παραθέτομεν πίνακα τοῦ ἀντιστοιχοῦντος ποσοῦ ὑδατος εἰς τινὰς πόλεις εἰς ἑκαστον κάτοικον ἀνὰ 24 ὥρας.

Πόλεις	Πληθυσμὸς	Λίτραι φύσις τοῦ ὑδατος	Πηγαῖον
Ῥώμη	175,000	944	Πηγαῖον
Νέα Ὑόρκη	450,000	410	Ποτάμιον
Καρκασόνη	18,000	400	"
Βελανσὼν	43,500	246	Πηγαῖον
Διζὼν	29,800	240	"
Μασσαλία	215,200	186	Ποτάμιον
Βορδὼ	140,000	170	Πηγαῖον
Γένουα	140,000	120	"

Ἀναλ. ὕδωρ
εἰς ἑκαστ. κάτοικον.

Γλασκώδη	329,000	100	Λιμνάζιον
Λονδὼν	2,500,000	95	Ποτάμιον
Παρίσιον	1,727,000	90	Ποτάμ. καὶ πηγαῖον
Μάντσεστερ	360,000	84	Ποτάμιον
Βρυξέλλαι	263,000	80	"
Ἀθήναι	75,000	75	Πηγαῖον
Γενεύη	40,000	74	Ποτάμιον
Φιλαδέλφεια	250,000	70	"
Νάντη	110,000	60	Πηγαῖον
Ἐδιμβούργον	195,000	55	"
Ἄδρη	62,500	45	"
Μίτς	57,700	25	"

Ἐν Παρισίοις ἡ ἀναλογία τῶν 90 λίτρων καθ' ἑκαστον κάτοικον ἴσχυε κατὰ τὸ 1877, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν ὅμως τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων ὅ ἀντιστοιχοῦσι 200 λίτραι καθ' ἑκαστον κάτοικον, ἥτοι θὰ διπλαζόνται εἰς τὰ ὑδραγωγεῖα τῶν Παρισίων 900 ὀκάδες ὑδατος ἀντὶ τῶν 14 ὀκάδων τῶν εἰσρεουσῶν εἰς τὰς ἡμετέρας δεξαμενάς.

Ὑπολογίζουσι συνήθως ὅτι 150 λίτραι ὑδατος ἀντιστοιχοῦσι εἰς ἑκαστον κάτοικον ἐξαρκούσι διὰ πάσας τὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως. Οὕτω π.χ. ὑπελόγησαν εἰς 140 λίτρας κατὰ κάτοικον τὸ διαχευτέον ὕδωρ εἰς Βερολίνον. Ἀλλ' ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος ἰσχύει διὰ πόλεις πυκνῶς κατοικημένας, οὐχὶ δὲ βεβαίως διὰ τὰς Ἀθήνας αἵτινες καὶ ἀραιότατα κατοικοῦνται, αἱ δὲ ὁδοὶ αὐτῆς πᾶσαι εἶναι ἄστροτοι¹.

ΕΝ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΑ ΤΟΥ ΒΕΤΟΒΕΝ

Μεγάλη συναυλία ἀνηγγέλην μίᾳ τῶν ἡμερῶν ἐν Βιέννῃ, ἥς ἐμελλε νὰ μετάρχη ὁ Βετόβεν δι' αὐτοσχεδιάσματός του. Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ ταύτῃ τὸ πλήθος συνέρευσεν πυκνότατον ἐν τῷ θεάτρῳ. Ὁ Βετόβεν ἀφικνεῖται, κάθηται παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον, προανακρούει ἀσημάντους τινὰς φλόγγους, κατάρχεται συμφωνιῶν τινων, διακόπτει αὐτάς, δοκιμᾷ ἄλλας, ὥς ἐπίσης ἐγκαταλείπει, εἴτα δ' αἶφνης, μετὰ δύο ἢ τρεῖς λεπτά δοκιμῆς, ἐγείρεται, χαιρετᾷ καὶ ἀπέρχεται. Εὐκόλως κατανεῖ τις οἷαν ἐντύπωσιν προῤῥήνεσε τῷ συρρέουσιν κοινῷ ἡ αἰφνιδια καὶ ἀπροσδόκητος τοῦ μουσουργοῦ ἀναχώρησις. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν περὶ τοῦ σκανδάλου τούτου ἐγένετο μόνον λόγος. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον φίλοι τινὲς καὶ θαυμασταὶ τοῦ μεγάλου μελοποιῦ μεταβαίνουσι πρὸς αὐτόν. Μόλις ἰδὼν αὐτούς·—“ὦ! καλῶς ἦλθατε! ἀνακράζει. Ἦσθε χθὲς εἰς τὴν συναυλίαν; Ναι; Καὶ τί λέγουσι αὐτοὶ οἱ ἡλίθιοι; Μ' ἐχαρκατήρισαν ὡς βάνανσον, αἶ; Καὶ μήπως φαντάζονται ὅτι αὐτοσχεδιάζουν ὅπως κατασκευάζουν ὑποδήματα—ὅταν θέλουν; Ἦλθον εἰς τὸ θέατρον προθυμότητος ὅπως αὐτοσχεδιάσω, ἀλλ' ἡ ἔμπνευσις δὲν ἦλθε. Τί θέλετε νὰ ἐκἀμναι; Ἐν μόνον καταφύγιον μοὶ ἔμεινε, νὰ λάβω τὸν πῆλόν μου καὶ ν' ἀπέλθω, τοῦτο δὲ καὶ ἐπραξα. Τόσον τὸ χειρότερον δι' αὐτοὺς ἂν μουρμουρίζουν». Οὕτως δμιλῶν ὁ μουσουργὸς ἔστατο ὁρθὸς παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλόν του, ἐξημέμενος, ἐξημεθεμισμένος τὰ νεῦρα καὶ μηχανικῶς ἐπιφύων ἐλα-

1. Περὶ ἀσσεύσεως.

φρῶς καὶ συχνάκις τὸ ὄργανον διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ὅτε μὲν πλήττων τοῦτο τὸ πληκτρον, ὅτε δὲ τὸ ἄλλο, ὅτε μὲν δι' ἐνὸς μόνου δακτύλου, ὅτε δὲ διὰ δύο ἢ διὰ τριῶν. Κατὰ μικρὸν χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ, χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴν συνδιάλεξιν... ὅλοι οἱ δάκτυλοι τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τίθενται ὁμοῦ εἰς κίνησιν, οἱ φλόγγοι διζδέχονται ἀλλήλους, ἀόριστος ἀποτελεῖται μελωδία... εἴτα ἡ φυσιογνωμία του ἀλλοιοῦται, ὁ λόγος του καθίσταται διαλείπων... ὁ τόνος δὲν συμφωνεῖ πλέον πρὸς τὴν φράσιν... μετὰ λεπτά τινα, ὥς εἰς ἀόρατον ὑπέκλινεν δύναμιν, κάθηται παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον, ἀρχεται κρούων δλόκληρον τὸ ὄργανον, ἀγνοῶν πλέον ἂν ὑπῆρχε τις ἐκεῖ, μετὰ διάπυρον τὸ πρόσωπον κλίνων ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου, ἐν ᾧ ὑπὸ τοὺς δακτύλους του ἀναθρώσκουσιν, ὡς ὀρμητικὰ κύματα, τὰ μέλη, τὰ ἄσπρα, οἱ στόνοι, δεικνύων εἰς τοὺς παρεστώτας τὸ σπάνιον θέαμα μεγάλου ἀνδρὸς καταληφθέντος ἀπροόπτως ὑπὸ τῆς μεγαλοφυΐας του, παλαίοντος μετὰ τῆς ἐμπνεύσεως, ἐν πλήρει κρίσει παραγωγῆς, καὶ ἐξερχομένου ἐκ τῆς ὥρας ταύτης τῆς δημιουργίας ὥχρου, ὑποφρίσσοντος, ἐξηντλημένου.

Κυρία Ν*

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ

Ὁ Γάρφηνδ εἶνε ὁ τέταρτος τῶν προέδρων, οἵτινες ἀπέθανον ἐν τῷ ὑπερτάτῳ τῆς δημοκρατίας λειτουργήματι. Δύο τῶν προκατόχων του, ὁ στρατηγὸς Τάυλορ καὶ ὁ Ἐρρίκος Χάρρισον, ἐτελεύτησαν θάνατον φυσικόν· ὁ μὲν 15 μῆνας ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεώς του ἐκ τῶν κακουχιῶν, ὃς ὑπέστη κατὰ τὴν ἐπὶ Τέξας στρατείαν, ὁ δὲ ἓνα μῆνα μετὰ τὴν ἀναγέρουσίν του ἐνεκα τῶν πόνων, οὓς ὑπέστη ἐν τῷ ἐκλογικῷ ἀγῶνι πρὸς τὸν ἀνθυποψήφιον Κλάυ. Ὁ Αἰγκολν ἐτελεύτησε τῇ 14 ἀπριλίου 1865, 40 ἡμέρας μετὰ τὴν δευτέραν ἐκλογὴν του, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἡθοιοποιοῦ Βούθ ἐν τῷ θεάτρῳ Οὐάσιγκτων. Ἐν τῇ σειρά τῶν προέδρων κατέχει ὁ Γάρφηνδ τὴν εἰκοστήν θέσιν· ἐκ τούτων δὲ πρόεδροι τῆς δημοκρατίας ἀπεδείχθησαν δις ὁ Γεώργιος Οὐάσιγκτων, ὁ Ἰέρρεσον (1800—1809), ὁ Μάδισον (1809—1817), ὁ Μονρόε (1817—1825), ὁ Ἰάκσον (1829—1837) ὁ πρῶτος ἐφαρμοσὰς πρακτικῶς τὸ ἀξίωμα «εἰς τὸν νικητὴν ἀνήκει ἡ λεία», ὁ Ἀβραάμ Λίγκολν καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς Γράντ. Οἱ πλείστοι τῶν προέδρων ἐλήφθησαν ἐκ τῆς τάξεως τῶν δικηγόρων καὶ ἔτυχον ἐλευθερίου ἀγωγῆς ἐκ τῆς παιδικῆς ἡλικίας των. Ὁλίγοι μόνον ὑπῆρχαν ὡς ὁ Γάρφηνδ αὐτοδίδακτοι, καὶ ἔτεμον ἑαυτοῖς τὴν εἰς τὰ πολιτικά ὁδόν· ὁ Ἰρλανδὸς Ἰάκσον, πρῶτον σαγματοποιὸς, εἴτα γραμματοδιδάσκαλος, χωροφύλαξ κ.λ.· ὁ τοῦ Αἰγκολν διάδοχος Ἰόνσον ἦτο κατ' ἀρχὰς πενέστατος καὶ ἀγράμματος, κατόπιν δὲ μετέτρεχεν τὴν ραπτικὴν τέχνην, ὡς ὁ Μίλλαρδ Φίλμορ (1850—1853), ὁ διαδεχόμενος τὸν

στρατηγὸν Τάυλορ. Εἰς τῶν πολυμαθέστατων προέδρων καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν πραγμάτων ἐμπειρότατος ἦτο ὁ Κοΐνσες Ἀδάμς (1825—1829), κατ' ἀρχὰς πρεσβευτὴς ἐν Βερολίνῳ, ἐκδοὺς ἀξιόλογον πῶνυμα περὶ Σιλεσίας, μεθερμηνευθὲν γερμανιστὶ καὶ γαλλιστὶ. Ὁ τοῦ Κοΐνσες πατήρ, Ἰωάννης Ἀδάμς, ὁ δεύτερος πρόεδρος ἐτελεύτησε τῇ 4 ἰουλίου 1826, καθ' ἣν συνεπληρώθη ἡ πεντηκονταετηρίς ἀπὸ τῆς προκηρῦξεως τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς δημοκρατίας ἡμέραν ἐτελεύτησεν καὶ ὁ Ἰέρρεσον καὶ ὁ Μονρόε. Ἐκαστος πρόεδρος ἀναλαμβάνει τὰ ἡνία τῆς ἀρχῆς τῇ 4 μαρτίου καὶ ἀποχωρεῖ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μετὰ τετραετίαν· δύναται δὲ νὰ ἐκλεχθῇ καὶ δεύτερον. Πρόεδρος καὶ ἀντιπρόεδρος ὀφείλουσι πρὸς τοὺς ἄλλους νὰ ἄγωσι τὸ πέμπτον καὶ τριακοστὸν ἔτος· ἀπολαμβάνουσι δὲ κατ' ἔτος ὁ μὲν 25,000, ὁ δὲ 8,000 δολλαρίων.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΗΝΕΥΜΑ

—Τί παρᾶξενο πράγμα! ἔλεγεν ἡ κυρία Ρ*, ἀφοῦ τώρα, τόσα χρόνια, ἐφευρέθη ἡ πυρῖτις, νὰ παριστάνουν ἀκόμη τὸν Ἑρώτα μὲ τόζον καὶ βέβλη. Τί ἀναχρονισμός!

—Αὐτὸ συμβαίνει, κυρία, ἀπὴντησέ τις, διὰ νὰ μὴ γίνεταί κρότος ὅταν ἐκτελῇ τὰ ἔργα του, καὶ πέρνει εἰδησιὶ ὁ κόσμος.

Ζωηρὰ φιλονεικία μεταξὺ τῆς μικρᾶς Ἑλένης καὶ τοῦ δμηλικοῦ της Νίκου περὶ τῶν προτερημάτων τῶν μητέρων των.

—Ἐμπορεῖ ὅμως ἐμένα ἡ μαμά μου νὰ κάμῃ ἓνα πρᾶμα ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ ἡ δική σου, . . . λέγει ἡ Ἑλένη.

—Μπα, καὶ τί πράγμα;

—Μπορεῖ νὰ βγάλῃ ὅλα της τὰ δόντια μὲ μιᾶς, νά!

Καὶ ἡ Ἑλένη θριαμβεύουσα προσηλόνει τοὺς μεγάλους της ὀρθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ ἀποστομωθέντος ἀντιπάλου της.

Ὁ μικρὸς Ἀλέκος πηγαίνει εἰς τὸ σχολεῖον, ἀλλὰ τοῦτο, φαίνεται, τὸν στενοχωρεῖ τρομερᾶ.

Προχθὲς τὸν ἐρωτοῦσι·

—Ἀλέκο, πῶς πηγαίνει τὸ σχολεῖον; Ἐμὰς νὰ διαβάζῃς, αἶ;

Ὁ Ἀλέκος κινεῖ τὴν κεφαλὴν διστακτικῶς.

—Ἀμὰ νὰ γράφῃς;

Ὁ Ἀλέκος σιωπᾷ.

—Μὰ τί κάνεις λοιπὸν ἐκεῖ ποῦ πηγαίνεις;

—Ἐγώ! νά, περιμένω νὰ σχολάσωμε.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Τὰ ἔθνη τὰ συγκροτούμενα ὑπὸ ἀνελευθερίων καὶ διεφθαρμένων πολιτῶν δὲν ἀπελευθεροῦν

ται μόνον διὰ τῆς ἀλλοτρίας δεσποτικῶν καὶ νόμων· ἐνόσω δὲ ἐπικρατεῖ ἡ ὀλεθρία πλάνη, ὅτι ἡ ἐλευθερία ἀποκτάται διὰ τῆς μεταβολῆς τῆς κυβερνήσεως, εἶνε ἀναντιρρήτου ὅτι αἱ τοιαῦται μεταβολαὶ θέλουσιν ἀποβῆ ἀνωρελεῖς καὶ ἐφήμεροι, καὶ ὅτι θέλουσιν ἐξαφαινεθῆ ὅπως καὶ τὰ πρόσωπα τὰ ἀλληλοδιαδόχως ἀναφαινούμενα εἰς τοὺς μαγικούς τῶν παιδῶν φανούς. Τὰ θεμέλια τῆς ἐλευθερίας ἀνάγκη πάσα νὰ στηρίζωνται ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ χαρακτῆρος, ὅστις εἶνε ἡ μόνη βεβαιὰ ἐγγύησις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς ἐθνικῆς προόδου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

« Γερμανὸς περιηγητής, ἐπισκερθεὶς ἐπ' ἐσχάτων τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἐπιστέλλει περὶ τοῦ αὐτοῦ ἑλληνισμοῦ πληροφορίας λίαν εὐαρέστους καὶ συναδούσας ἐν πολλοῖς πρὸς τὰς ἐκθέσεις τῶν Ἀγγλων προξένων. « Ἀπκριθιμὸν τὰς διαφορὰς ἐθνικότητος, λέγει, ἀνέφερα πρῶτους τοὺς Τούρκους, διότι εἶνε οἱ κύριοι τῆς χώρας, καὶ τελευταίους τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ἔσονται κύριοι αὐτῆς ὅταν ἡ βράδιον. Καίτοι τὸ πρᾶγμα εἶνε ἴσως λυπηρὸν (;) ἐκ τῆς ἀπόψεως τῆς φιλικανθρωπίας, οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ἐν τῇ περὶ ὑπάρξεως πάλῃ οἱ Ἕλληνες ὑπερτεροῦσι τῶν Τούρκων, οὐχὶ μὲν πολιτικῶς, ἀλλὰ στατιστικῶς καὶ οἰκονομολογικῶς. Ἡ ἐπικράτησις τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου καθ' ὅλην τὴν Μικρὰν Ἀσίαν εἶνε γεγονός ἀναμφισβήτητον. Πόλεις, αἵτινες πρὸ τεσσαράκοντα ἔτων ἦσαν ἀκραφινῶς τουρκικαί, κατοικοῦνται νῦν κατὰ τὸ τρίτον ἢ κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ Ἑλλήνων. Ἐπὶ τῆς Χίου, ἔνθα οἱ Τούρκοι πρὸ ἐξήκοντα ἐτῶν ἐξόντωνσαν ὅλως τὸν ἑλληνικὸν πληθυσμὸν, ζῶσι σήμερον 50,000 Ἕλληνες καὶ μόνον 5,000 Τούρκοι. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶχον καταδραφισθῆ καὶ αἱ Κυδωνίαι, τῆς καταστροφῆς δὲ συμμετέσχον πρωτίτως οἱ Τούρκοι τοῦ Ἀγιάσματ. Ἀλλὰ σήμερον ἐν Κυδωνίαις ζῶσι 35,000 Ἕλληνες, τὸ δὲ Ἀγιάσματ, κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ Χούμαν, τοῦ περιφήμου ἐρευνητοῦ τῆς Περσείας, εἶνε πενιχρὸν χωρίον περιέχον 20 ἐλεεινὰς καλύβας καὶ τουρκικὸν κοιμητήριον ἔχον ἔκτασιν ἡμισείας ὥρας. Ἀναφέρω τὰ ὀλίγα ταῦτα παραδείγματα ἐκ πολλῶν, ὅ,τι δὲ συμβαίνει νῦν εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ παράλια, θὰ συμβῇ προσεχῶς καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα. Ἦδη ἀπαντῶνται πανταχοῦ διεσπαρμένοι Ἕλληνες σκαπανεῖς. Ὡς ὑποδηματοποιοὶ καὶ μυλωθοροὶ οἱ Ἕλληνες εἰσέδυσαν ἄχρι τῶν ἀφανεστάτων ὄρεων φωλεῶν, τῷ τελευταίῳ δὲ τοῦτο ἐπ' ἀγγελμα ἀποβαίνει ἰδίως ἐπικερδέστατον ἐν μέσῳ τῶν νοηρῶν καὶ εὐπίσων Τούρκων. Τὸ ἄροτρον, τὸ σχολεῖον καὶ ἡ νυμφικὴ κλίνη εἶνε τὰ μέσα τῆς ἀπαύστου καὶ ἀκατασχέτου τῶν Ἑλλήνων ἀναπτύξεως. Εἶνε ἐπιμελεῖς γεωργοί, συντηροῦσι κρεῖττονα ἢ οἱ Τούρκοι σχολεῖα, εἶνε δὲ πολυτοκώτεροι ἐκείνων. Ἑλληνικὴ

οἰκογένεια περιέχουσα 6—8 παιδιά εἶνέ τι σὺνηθες. Ἀλλ' οἱ Τούρκοι ἀρκούνται εἰς δύο ἢ τρία. Ἡ κυβερνήσις προσβλέπει τὰ συμβαίνοντα ἀπαθῶς. « Μπακαλοῦμ, κισμέτ » εἶνε τὸ σύνθημά της. Καὶ ὅμως θὰ ἦτον ἴσως δυνατόν νὰ τεθῶσιν ὅρια εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου. Ἦδη ἤρξατο ἡ ἀνίδρυσις τελειοτέρων τουρκικῶν σχολείων, ἐὰν δ' ἡ Πύλη ἀποφασίσῃ νὰ μεταβάλῃ τὸν στρατιωτικὸν νόμον καὶ νὰ ὑποβάλῃ εἰς στρατολογίαν καὶ τοὺς Ἕλληνας, ἐλαττούσα τὴν ἡπείαν εἰς τὸ ἥμισυ, αἱ συνέπειαι ἔσονται σωτηριώδεις ».

« Ὁ γνωστὸς Βιενναῖος μουσουργὸς Ἰωάννης Στράους ἐώρασεν ἐπ' ἐσχάτων περίεργον πεντηκονταετηρίδα—τὴν πεντηκονταετηρίδα τοῦ πρώτου αὐτοῦ στροβίλου, ὃν συνέλεσεν εἰς ἡλικίαν ἑξῆς ἔτων, τὸν Αὐγούστου τοῦ 1831. Κατὰ τὰ πεντηκονταετήρια ἔτη ὁ Στράους ἔγραψε 398 χοροὺς παντὸς εἴδους, ἐπὶ δὲ ἱκανὰ ἑλαφρὰ μελοδραμάτια.

« Ἰδιότροπος Ἀμερικανὸς, ἐραστὴς τῶν δυσχερῶν εἰς τὰ ὄρη ἀναβάσεων, ἀπεπειράθη πολλὰκις ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν ὑψίστην ἀκρόρειαν τοῦ Ἀσκὸς Ὄρους τῶν Ἀλπεων, ἀλλ' ἡ κατάστασις τῆς υγείας του δὲν ἐπέτρεψε τοῦτο. Ἀποθνήσκων ἐπέβαλε τοῖς κληρονόμοις του, ἐπὶ ποινῇ ἀποβολῆς τῆς κληρονομίας, νὰ φέρωσι τὸν νεκρὸν αὐτοῦ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Ὡς λέγεται δὲ καὶ ὡς εὐκόλως ἐννοεῖται, οἱ κληρονόμοι καταγίνονται νὰ πραγματοποιήσωσι τὴν θέλησιν ταύτην τοῦ ἀποθανόντος. Ἰδοὺ καὶ ἔτι εἰς ἐπέκεινα τοῦ τάφου ἐπιζῶν.

« Ἐκ τῆς νήσου Κύπρου ἀπεστάλησαν τῇ 8 τ. μ. μέλισσαι 15,000 τὸν ἀριθμὸν εἰς Λονδίνον, προωρισμέναι διὰ τὸν Καναδᾶν. Ἐν Λονδίῳ ἐπέτρεψαν εἰς τὰς μελίσσας μικρὰν ἐκδορμὴν, μετὰ τὴν ὁποίαν εἰσέχθησαν ἐκ νέου εἰς τὰ κιβώτια καὶ ἐπεβιβάσθησαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου « Σαρδηνία » ἀναχωροῦντος εἰς Ὀντάριο. Εἶνε δὲ ἐντεθειμένα τὰ ζῶα εἰς μικρὰ κιβώτια, φέροντα ἐσωτερικῶς ἐπὶ μέρει ἔλασμα λευκοσιδήρου καὶ ἱκανὴν προμήθειαν ξύλου καὶ ὕδατος. Ὁμοίαν ἀποστολὴν ἐγένετο τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς Καναδᾶν οἱ δὲ μικροὶ ξένοι ἐνεκλιματίσθησαν ἐν βραχεὶ χρόνῳ.

« Κατὰ πρόσφατον σύγγραμμα, ἡ γῆ κατοικεῖται ὑπὸ 1,455,923,000 ψυχῶν. Ἐξ αὐτῶν 315,929,000 κατοικοῦσι τὴν Εὐρώπην, 834,707,000 τὴν Ἀσίαν, 205,679,000 τὴν Ἀφρικὴν, 95,405,000 τὴν Ἀμερικὴν καὶ 4,431,000 τὴν Αὐστραλίαν. Ἐκ τῶν κρατῶν τὸ πολυανθρωπότερον εἶνε ἡ Σινικὴ, ἀριθμοῦσα 434,900,000 κατοίκους. Αἱ ἀγγλικαὶ κτήσεις ἐν Ἰνδικῇ ἔχουσι πληθυσμὸν ἐκ 240,000,000 ψυχῶν, 87,000,000 κατοικοῦσι τὴν Ῥωσσίαν, 50 δ' ἑκατομμύρια τὰς Ἡν. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΝ

ΑΘΗΝΑΙ — ΤΙΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΘΙΣ ΠΛΑΤΕΙΑ « ΜΟΝΙΑΣ »